

Değerli Atatürkçü Düşün Dostları,

Halkın sorunlarını çözmesi gereken siyasi iktidarın, iktidarını ve kurduğu düzeni sürdürebilmek adına yarattığı sorunlar, yurttaşlarımızı geleceğe yönelik endişeye ve umutsuzluğa yönelttiği bir dönemi yaşıyoruz.

Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında tarihimizde yaşananlara baktığımızda, bu karanlık süreçten kurtuluşun yol gösterici olduğunu görüyoruz.

Sevr ile yaratılmak istenen işgale karşı Mustafa Kemal Atatürk'ün Erzurum ve Sivas Kongreleri ile Milleti örgütlemesi ve bir çatı altında birleştirmesi,

30 Ağustos zaferi ile ulaştığımız Kurtuluşumuz...

Lozan Barış Antlaşması ile kavuştuğumuz siyasi bağımsızlığımız,

Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile Boğazlarımızda egemenliğimizi kazanmamız...

Çağdaş, demokratik, kalkınan bir ülke olma yolunda yapılan devrimler ve atılan adımlar...

Acılar ve başarılarla dolu bu üç ayda yaşananlar bile en kötü koşullardan umutsuzluğa kapılmadan kurtuluşun öznesini ve yolunu göstermektedir.

Dergimizin bu sayısında,

Günümüzde dile getirilen Boğazlarımızda yabancı üsler kurulması,

Yeni başlayacak eğitimin yılında eğitimin ve öğretmenlerimizin sorunları,

Ekonomideki savruluşun nedenlerine ve Millet olarak ne yapmalı sorusuna yer verdik.

Saygılarımızla,

M. Tefik KIZGINKAYA

ATATÜRKÇÜ
DÜŞÜNCE
DERNEĞİ

İmtiyaz Sahibi
Mustafa Hüsni BOZKURT

Yazı İşleri Müdürü
Durur GÖK

Editör
M. Tevfik KIZGINKAYA

Yayın Kurulu Üyeleri
Durur GÖK, M. Tevfik KIZGINKAYA,
Hürriyet YAŞAR, Arda ÇELİK

Yayın Danışma Kurulu
Basri GÜRSOY, H. Uluç GÜRKAN,
Niyazi ALTUNYA, Erdal ÇALI, Feyzi COŞKUN,
Ali TARTANOĞLU

Hukuki İşlemlerden Sorumlu Danışman
Av. Mustafa Özgür KIRDAR

Sosyal Medya Sorumlusu
Arda ÇELİK

Kapak Tasarımı
BAŞAK MATBAACILIK TANITIM
HİZMETLERİ İTH.İHR.A.Ş.

Yönetim Yeri: Büyük Esat Mah. Uğur Mumcu Cad.
Uğur Mumcu Sokağı No: 24 Gaziosmanpaşa - Çankaya
Ankara Telefon: 0 312 232 43 44-232 43 25
Fax: 0 312 229 60 66
Web: www.add.org.tr

BAŞAK MATBAACILIK TANITIM
HİZMETLERİ İTH.İHR.A.Ş.

Grafik Tasarım Departmanı
Baskı: Anadolu Bulvarı Meka İş Merkezi
No: 5/7 Kat: 7 Gimat- Yenimahalle/Ankara

Basım Tarihi: Temmuz 2026

Basım Türü: Yerel süreli (3 aylık)/ 56 sayfa
Dergide yer alan yazıların sorumluluğu
yazarlara aittir.
Para ile satılmaz.

04 *ÇARE YENİDEN ATATÜRK
CUMHURİYETİ'DİR!*
Dr. Mustafa Hüsni BOZKURT

06 *NE YAPMALI?*
Dr. Elfin TATAROĞLU

09 *YENİDEN ATATÜRK
CUMHURİYETİ
MANİFESTOSU (3)*

13 *GÖREV BİZLERİNDİR*
M. Tevfik KIZGINKAYA

15 *KENDİ KENDİNİ UYARLAYAN
BİR SİSTEM OLARAK
EKONOMİ*
Dr. Ali TİGREL

18 *TÜRKİYE'NİN EĞİTİM
KRİZİNİN FOTOĞRAFI*
Kadem ÖZBAY

30 *MONTRÖ BOĞAZLAR
ANTLAŞMASI*
Bora SERDAR

36 *30 AĞUSTOS
ZAFER BAYRAMI*

İçindekiler

37 *GÜLMEK CİDDİ BİR İŞTİR*
Metin KARADAĞ

39 *KUVÂYİ MİLLİYE DESTANI*
ÜÇÜNCÜ BAP (2)
Nâzım Hikmet RAN

40 *KARA SESLİ KARANLIK*
Turan DURSUN

41 *KİTAP TANITIM*
BAHRİYE

42 *KİTAP TANITIM*
DENİZE BAKMA DENİZDEN BAK KARDAK

43 *KİTAP TANITIM*
TÖS DAVA DOSYASI

44 *BİZDEN HABERLER*

53 *ADD TV'den...*

ÇARE YENİDEN ATATÜRK CUMHURİYETİ'DİR!

Dr. Mustafa Hüsnü BOZKURT

Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkanı

Kurtuluş Savaşı'mız, Batı'nın büyük bedeller ödeyerek kan revan içinde 300 yılda gerçekleştirebildiği toplumsal dönüşümü 15 yıla sığdırarak dünyaya parmak ısırtan Kemalist Devrim'le anlamlanmış. Kemalizm, mazlum milletler için ne kadar bağımsızlık ve özgürlük umudu ise emperyal sömürgeci için de o kadar uykularını kaçıran kabustur.

“Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme karşı ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı heyet-i milliyeye” verdiğimiz Milli Mücadele’yi, Atatürk’ün akıl ve bilim yolundan sapan iktidarların aymazlıkları nedeniyle günümüzde de sürdürmek zorundayız yazık ki. Çünkü; Batı Emperyalizmi ile iş birlikçisi karşıdevrim güçlerinin Cumhuriyet’imizin taşıyıcı kolonları “laik, üniter, ulus devlet” yapımıza, dil birliğimize ve vatan bütünlüğümüze 103 yıldır aralıksız sürdürdükleri saldırılar günümüzde de 21. yüzyıl Sevr’i BOP ile devam ediyor.

Tarihin ilk antiemperyalist Ulusal Bağımsızlık Savaşı zaferini, 24 Temmuz 1923 günü imzalanan Lozan Barış Antlaşması ile taçlandırarak bağımsızlığını dünyaya kabul

ettiren Türk milleti; antlaşma uyarınca 4 Ekim 1923 günü son işgal birliğinin Dolmabahçe Sarayı rıhtımında Türk bayrağını selamlayarak şehri terk etmesinin ardından 6 Ekim 1923 tarihinde Şükrü Naili Paşa komutasındaki 3. Kolordu’nun İstanbul’a girmesi ile 30 Ekim 1918’ den itibaren 5 yıl süren işgali resmen sona erdirdi ve 29 Ekim 1923’de Cumhuriyeti ilan etti.

Bu noktada Atatürkçü Düşünce Derneği, tüm şubeleri ve 90 bin üyesi ile Cumhuriyet’in ilk yıllarında “Lozan Barış Günü” olarak kutlanan “24 Temmuz”un TBMM tarafından tekrar “Lozan Bağımsızlık Bayramı” kabul edilerek Türk milletinin künyesine kazıdığı namus olan Lozan Antlaşması’nı sonsuza dek yaşatma kararlılığının dün-

yaya ilan edilmesi talebini yükseltecek, takipçisi olacaktır.

Kemalist Devrimciler, Cumhuriyeti hep namusla, liyakatle, akılla ve bilimle yönettiler. Hırsıza, yolsuza, talancıya, dolandırıcıya, şeriatçıya, gericiye göz açtırmadılar. Emperyalizme uşaklık etmeye, millet malına çökmeye kalkışan soysuzlara dünyayı dar ettiler.

“Bilhassa kimsesizlerin kimsesi” olması için var edilen Cumhuriyet’imiz hayli yıpratılmış olsa da hamurundaki namus mayası sayesinde bugün de dimdik ayakta ve Atatürkçü evlatlarının gayretleriyle elbet özüne de dönecek; ilelebet payidar kalacaktır.

Kurtuluş Savaşı’mız, Batı’nın büyük bedeller ödeyerek kan revan içinde 300 yılda gerçekleştirebildiği toplumsal dönüşümü 15 yıla sığdırarak dünyaya parmak ısırtan Kemalist Devrim’le anımlanmıştır. Kemalizm, mazlum milletler için ne kadar bağımsızlık ve özgürlük umudu ise emperyal sömürgeçler için de o kadar uykularını kaçırın kabustur. O nedenle, on yıllardır Atatürk’ü ve Kemalizm’i Türk ulusunun gönlünden ve bilincinden silmeye çalışıyorlar. Bu kapsamda Atatürk’ün iki büyük eserine yönelik saldırılar içeriden ve dışarıdan artırılarak sürdürülüyor; giderek, anayasal demokratik düzeni ve siyaset kurumunu toptan yok etme girişimine evriliyor.

Eğitimden sağlığa, kültür ve sanattan bilime, ekonomiden dış politikaya hedef tahtasına konulan Kemalist Devrim ve Laik Cumhuriyet kazanımları elbette birilerinin yaşam boyu iktidar arayışlarına da kimi pedofillerin “merhametli monarşi” ham hayallerine de teslim edilmeyecek, tamamı hak ettikleri yanıtı alacaktır.

Hep söyledik söylüyoruz, 103 yıl önce Anadolu’da uğradıkları hezimetini bir türlü

içlerine sindiremeyen emperyalistler, milletimize Lozan yerine Sevr zilletini dayatma, Laik Cumhuriyet’imizi güdümlerinde “çok uluslu, çok dilli, çok hukuklu, teokratik temelli bir federasyon”a dönüştürerek parçalama tuzakları kuradursunlar; Türk halkı heyet-i millieye yine gereğini yapacak, bütün dahili ve harici bedhahları yine hüsrana uğratıp çağdaş uygarlık düzeyini aşma hedefine kararlılıkla yürüyecektir.

Emperyalizm uşağı hain terör örgütü PKK’nın sözde silah bırakma ve kendini feshetme tiyatrosu ile başlatılan malum sürecin ABD Büyükelçisi tarafından “İran, Irak, Suriye ve Türkiye’deki Kürtler

özgürleşip (değillermiş gibi!) birleşerek devlet olacaklar.” şeklinde açıkça ifade edilen gerçek amacının da “Teröristbaşına Özgürlük Mitingleri” ile bu amaca destek verme çabalarının da ABD emperyalizminden ve onun savaş örgütü NATO’dan bağımsız olmadığı

anlaşılmalı; meselenin Türk milletini BOP’a razı etmek meselesi olduğu görülmeli ve hiç kimse Türk milletinin “Ya İstiklal Ya Ölüm” parolasıyla varını yoğunu ortaya koyarak yoktan var ettiği Türkiye Cumhuriyeti’ni kurda kuşa yem etmeyeceğini kafasına sokmalıdır.

Kuldan yurttaş, ümmetten millet, memalikten vatan, kadından insan, sömürgeci tam bağımsız memleket, enkazdan devlet, yokluktan varlık yaratan Kemalizm’in bugün de geçerli tek kurtuluş reçetesi olduğunu yineliyor, “Çare Yeniden Atatürk Cumhuriyeti’dir!” diyoruz.

Türk halkı heyet-i millieye yine gereğini yapacak, bütün dahili ve harici bedhahları yine hüsrana uğratıp çağdaş uygarlık düzeyini aşma hedefine kararlılıkla yürüyecektir.

NE YAPMALI?

Dr. Elfin TATAROĞLU

Basın Konseyi Yüksek Kurul Üyesi

...iyi yetişmiş, genç insan kaynağıyla içinde bulunduğu coğrafyanın parlayan yüzü olan Türkiye Cumhuriyeti, Atatürk'ün izinde bu konuları çözecek ve ilerici atılımı gerçekleştirecek güce sahiptir.

Çok partili siyasal yaşama geçildiğinden beri iktidarı ele geçiren siyasi partilerin kurumlar üzerinde yaratıkları tahribat, yurttaşların siyasete duyduğu güvenin gitgide azalmasına neden olmuştur. Özellikle son 25 yıldaki dönemde Siyasi Partiler Kanunu'nun yarattığı lider sultasından, parti içi antidemokratik uygulamalara, siyasetin finansmanına, düşünce ve ifade özgürlüğüne, bağımsız medyaya, gençlerin ve kadınların siyasete katılımına ve bilimsel eğitime değin birçok alanda Cumhuriyetçi ve ilerici bakış açısıyla yeniden yapılanmanın şart olduğu gözükmemektedir.

Bu bağlamda Cumhuriyet Devrimi'nin önderi Mustafa Kemal Atatürk'ün baktığı pencereden bakarak "Ne yapmalı?" sorusuna yanıt aradığımızda, demokratik ve özgür yarınlara inşasında atılacak temel

adımların, uygulanacak stratejilerin çerçevesi kısaca şöyle tanımlanabilir:

Hukuk Devleti ve Güçlendirilmiş Parlamenter Sisteme Geçiş:

Türkiye'de 2017 anayasa değişikliği ile kabul edilen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi kuvvetler ayrılığının etkin bir biçimde işlemlerini aksatmış, kamu gücünün demokratik denetime tabi olmasını kısıtlamıştır. Meclisin yasama faaliyetlerini ikinci plana atan bu sistemde, Türkiye'nin dört bir tarafından seçilerek gelen milletvekillerinin etkisi azaltılmış, ağırlıklı olarak başkan ve bakanlar kurulu üzerinden sistemin işleyişi sağlanmaya başlamıştır. Türkiye'de uygulanan başkanlık sisteminde adeta "kazanan her şeyi alır" mantığı işlediğinden toplum içerisinde kutuplaşma eğilimi artmış, yurttaşların siyaset kuru-

NE YAPMALI?

15 Mayıs 2026
Cuma 21.00

M. TEVFİK KIZGINKAYA

Atatürkçü Düşün Dergisi Editörü
ADD TV Programcısı

DR. ELFİN TATAROĞLU

Araştırmacı Yazar

muna duyduğu güven azalmıştır. Bu bağlamda Güçlendirilmiş Parlamenter Sisteme geçmek parlamenter sistemin yasama avantajlarını korurken, geçmişte yaşanan istikrarsızlık sorunlarını azaltacak bir imkân sunmaktadır. Dolayısıyla Güçlendirilmiş Parlamenter Sisteme geçiş, yürütmenin yeniden parlamentoya karşı güçlü siyasi sorumluluğunu tesis edecek ve meclise düzenli olarak hesap verme durumunda bırakacaktır. Ayrıca yasama organının yani meclisin denetim kapasitesi artarak soru önergeleri, araştırma komisyonları ve bütçe denetimi gibi araçları daha etkin kullandığı bir döneme girilecektir. Elbette böyle bir sistem değişimi, hukuk devletinin tam olarak sağlandığı bir iklimde mümkündür. Bu geçiş ancak anayasaya bağlı, kamu otoritesinin keyfi biçimde kullanılmadığı, bireysel hakların güvence altına alındığı ve yeniden hukuk devletinin tesis edildiği bir çevrede sağlanabilir. Ayrıca bir devletin yönetim sisteminin niteliği her ne olursa olsun demokratik rejimlerin başarısı ancak yargı bağımsızlığı sağlandığında mümkün olabilmektedir. Yargı bağımsızlığı sadece yurttaşların bireysel özgürlüklerinin güvencesi değil, aynı zamanda siyasal aktörlerin birbirleri arasında ya da kurumlar arasında yaşadıkları uyuşmazlıkların çözülmesinde de önemli bir mekanizma sağlamaktadır. Bağımsız yargı ayrıca yabancı yatırımın Türkiye'ye gelmesinde, ekonominin büyümesinde ve yurttaşların birbirleri arasındaki ilişkilerde bir güven unsuru olarak önem arz etmektedir. Ayrıca toplumsal huzurun sağlanması açı-

sından da önemli bir unsurdur. Dolayısıyla "Ne yapmalı?" sorusunun ilk maddesinde başkanlık sisteminden çıkış ve yeniden güçlendirilmiş parlamenter sisteme dönüş ancak hukuk devleti ve bağımsız yargının bir arada olduğu bir kurumsal yapının oluşturulmasıyla mümkündür denilebilir.

Güçlü ve Bağımsız Kurumlar:

Hiçbir anayasal modelin tek başına başarıyı getireceği öngörülemediği gibi asıl belirleyici unsurun güçlü kurumların bağımsızlığı olduğu söylenebilir. Kişilerden ziyade kurumların ön planda olduğu bir sistemin yeniden inşasında elbette ki liyakatli bürokrasisinin varlığı temel olacaktır. Tüm kurumlarda liyakate dayalı insan kaynaklarının inşası hem kurumların yeniden güçlendirilmesini sağlayacak hem de "doğru işe doğru insan" felsefesi ile işlerliğini güçlendirecektir. Örnek vermek gerekirse Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Kamu İhale Kurumu gibi denetleyici kurumların başlarına gelen kişilerin kim olduğundan ziyade sahip oldukları yetkinlik ve kurumların bağımsız işleyişi, denetleme ve düzenleme faaliyetlerinde sadece ülkenin ve yurttaşların hak ve yararlarını korumasını sağlayacaktır. Demokratik yarınlar için tıpkı Cumhuriyet'in kuruluş felsefesinde olduğu gibi güçlü kurumların yeniden inşası ve tesisi şarttır.

Siyasi Partiler Kanunu ve Parti İçİ Demokrasi:

Türkiye’de uzun yıllardır parti liderlerinin aday belirleme ve parti yönetimi üzerindeki etkisi oldukça yüksek olduğundan parti içi demokrasinin işleyişi bir hayli aksamaktadır. Bu aksama zamanla siyasete katılımın sadece dar bir grup içerisinde işlenmesini sağlamış ve nitelikli insanların siyasetten uzak durmasına sebep olmuştur. Gitgide daralan siyasi çevre siyasetteki liyakatin düşmesine ve yurttaşların siyaseti bir çözüm merkezi olarak görmekten gitgide uzaklaşmasına neden olmuştur. Bu girdaptan çıkılmadıkça, sistem de değişse, bağımsız yargı da inşa edilse geleceğe dair bir umut yaratılması mümkün görünmemektedir. Bu bağlamda milletvekili adaylarının ön seçimle belirlenmesi, parti içi seçimlerin çarşaf listeye yapılmasının zorunlu hâle getirilmesi, genel başkanların yetkilerinin dengelenmesi, parti üyelerinin karar alma süreçlerine katılımının artırılması parti içi demokratikleşmeyi arttıracaktır. Ayrıca genel başkanlık seçimlerinin daha rekabetçi hale gelmesi için delegeleşim sisteminin yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Siyasetin finansmanının şeffaflaştırılması toplumun güveninin sağlanması açısından önem arz ettiği gibi, ön seçime katılacak üyeler açısından da eşit koşulların yaratılmasına imkân tanıyacaktır. Türkiye siyasal sistemindeki en büyük çıkmazlardan bir diğeri ise siyasi partilerde dar gruplar arasında sürekli dönen yetki paylaşımının yarattığı kısır döngüdür. Kişilere bağlı kurumlarla birlikte de düşünebileceğiniz bu mesele hem kamu bürokrasisinde hem siyasi partilerde çözülmesi gereken önemli bir sorun olarak durmaktadır.

Bağımsız Medya, Düşünce ve İfade Özgürlüğü:

Düşünce ve ifade özgürlüğü aslında gerek akademik özgürlük gerek üniversitelerin idari özerkliği gerekse basın yayın alanının

daki düşünce özgürlüğüyle bir arada değerlendirilebilecek ve demokratik kültürün gelişimine önemli ölçüde katkı sağlayacak ana başlık olarak ele alınmalıdır. Gazetecilerin herhangi bir siyasi partinin baskısı altında kalmadan mesleki faaliyetlerini özgürce sürdürebilmeleri, doğru ve tarafsız yayıncılık ya da habercilik yapımları ve günümüzde bir hayli yaygın olan internet üzerinden ifade özgürlüğünün korunması halkın doğru bilgi/haber alma hakkının sağlanması açısından çok önemlidir. Kamu yayıncılığının tarafsızlaştırılması, yerel medyanın desteklenmesi, medya sahipliğinde şeffaflık ve vatandaşların farklı görüşlere erişebilmesi açısından rekabetçi medya ortamının teşvik edilmesi önem arz etmektedir.

Sonuç olarak

Yeniden Cumhuriyetçi ve ilerici bakış açısıyla Türkiye’deki demokratik ve siyasal sistemin inşasında gençlerin ve kadınların siyasete katılımı da büyük öneme sahiptir. Hukuk devletinin sağlanması ve yeniden güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçiş, güçlü kurumlar, siyasi partiler kanununun yenilenmesi ve parti içi demokrasinin sağlanması, düşünce ve ifade özgürlüğünün güçlendirilmesi, medyada çoğulculuğun yeniden sağlanması demokratik yarınlara inşasında temel faktörler olarak ön plana çıkmaktadır. Ayrıca bilimsel eğitim çok önemli bir ana başlık olarak başlı başına ele alınmalı ve incelenmelidir. Depreme dayanıklı kentlerin inşası, parasız sağlık hizmetlerinin temini, gelir eşitsizliğini azaltacak sosyal politikaların geliştirilmesi diğer önemli başlıklar olarak görülebilir. Nihai olarak iyi yetişmiş, genç insan kaynağıyla içinde bulunduğu coğrafyanın parlayan yüzü olan Türkiye Cumhuriyeti, Atatürk’ün izinde bu konuları çözecek ve ilerici atılımı gerçekleştirecek güce sahiptir. Yeter ki siyaset kurumu, liderler ve siyasetçiler bu iradeye sahip olsun.

YENİDEN ATATÜRK CUMHURİYETİ MANİFESTOSU (3)

Atatürkçü Düşünce Derneği olarak; demokratik kitle örgütlerimiz ve siyaset kurumumuzun da dikkate alması dileğiyle milletimize seslenerek ilkinin 23 Nisan 2022’de, ikincisini 23 Nisan 2023’te yayınladığımız “Yeniden Atatürk Cumhuriyeti Manifestosu”nu son gelişmeler bağlamında bu yıl tekrar yayınlamamız gerektiğini düşündük. Arz ederiz.

AZİZ TÜRK MİLLETİ!

Yaşadığımız toprakları vatan yapan **Atatürk ve Kemalist Devrimciler**, akıl ve bilimden koptuğu için çökmekte olduğunu gördükleri, cepheden cepheye koşarak kurtarmaya çalıştıkları, yıkılışını tarifsiz acılarla izlemek zorunda kaldıkları devletlerinin enkazı üzerinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni yoktan var ederken hamuruna bir maya kattılar. Devletimizi ayakta tutan o mayanın adı **namus**’tu, eksilmesine izin verilmemelidir.

Bölgemiz kana bulanır, rejimler ve sınırlar değiştirilip haritalar yeniden çizilir, dünya tek kutupluluktan çok kutupluluğa evrilme sancıları çekerken ülke olarak bütün kalmak ve barış içinde yaşamak için bütün ilke, eser ve politikalarıyla dünyaya örnek olmuş **Atatürk Cumhuriyeti**’nin en doğru yol, **Kemalizm**’in en şaşmaz pusula, laik üniter ulus devlet yapımızın, dil birliğimizin, millet tanımımızın ve bölünmez bütünlüğümüzün de en vazgeçilmez esaslar olduğu herhalde artık herkes tarafından anlaşılmış olmalıdır.

ATATÜRK CUMHURİYETİ; aydınlanma devrimleriyle ulusuna çağ atlatan bir eği-

tim, kültür ve kadın devrimi, sanat ve bilim özgürleşmesi, bütüncül bir uygarlık projesidir, bir **Türk Rönesansı**’dır, değeri bilinmelidir. Anadolu’nun on binlerce yıllık kültürü ile bütünleşen **Cumhuriyet kültürü** en değerli kazanımımızdır, titizlikle korunmalı, geliştirilmelidir.

LAİKLİK; demokrasinin olmazsa olmazı, aklın özgürleşmesi, yurttaşın **“fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür”** birey olmasıdır. Tarihten ders alınmalı, tarikat, cemaat adlı emperyalizm taşeronu dinci-gerici yapılanmalar için yasalar uygulanmalı, bunların dernek ve vakıflarına kamuda alan açılmamalıdır.

Bilinmelidir ki devlet taş binalardan değil, görevli yurttaşlardan oluşur, o yurttaşlar laik bireyler ise laiktir. Ve laiklik; 103 yıldır gölgesinde güvenle yaşadığımız Cumhuriyet kubbemizin kilit taşıdır, dokunulmamalıdır.

YARGI; ulusal egemenliğin ve bağımsızlığın temel unsurudur. Mutlaka bağımsız ve mutlaka anayasal düzenden yana taraf olmalıdır. Yargı yetkisi bağımsız mahkemeler tarafından millet adına kullanılır ve hiçbir koşulda başka bir otoriteye devredilemez. Yargı erki bağımsızlığını yitirir, iktidarla-

rın veya paralel yapılanmaların güdümüne girer, talimat ve baskılarla hüküm kurarsa, demokrasi ortadan kalkar, seçimler anlam-sızlaşır, ekonomi kriz bağımlısı olur, toplum yozlaşır, **“ahlak ölür, millet bölünür, mülkün (devletin) temeli adalet çöker, devlet yıkılır!”** (Fatih Sultan Mehmet) Nazi Almanyası'ndan Mussolini İtalyası'na tarihte örneği çoktur, ibret alınmalıdır.

ULUSUMUZ; 1961 Anayasası'nı esas alan bir **“Demokratik Anayasa”**ya ve **“Hukukun Üstünlüğü”** ile **“Kuvvetler Ayrılığı”** ilkelerine tam bağlı gerçek bir **Hukuk Devleti'**ne kavuşturulmalıdır.

PARA; ilk çağlardan beri bir diğer ulusal egemenlik ve bağımsızlık unsurudur. Üretimden kopmuş, hukuk güvencesini yitirmiş, nepotizme, yolsuzluğa, rüşvete ve israfa batmış devletlerin **parası pul, yurttaş kul** olur. Üretim artırılmalı, az kazananın az, çok kazananın çok ödeyeceği, dolaylı vergilerin değil gerçek vergilerin esas olacağı adil bir vergi sistemi kurulmalı, kayıt dışı ekonomi önlenmeli, gelir dağılımı adaleti sağlanmalı, imar ve vergi afları gibi haksızlıklar son bulmalı, kamu maliyesi naslar ya da kerameti kendinden menkul saplantılarla değil, akıl ve bilimle yönetilmelidir.

Atatürk'ün **“Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türkiye halkına Türk milleti denir.”** tanımını doğrultusunda ulus olma bilincimiz ve ulusal birliğimiz güçlendirilmeli, Türklüğü anayasadan çıkarma sapkınlığının dillendirilmesine dahi izin verilmemelidir.

Emperyalizmin **“böl-yönet!”** taktiği enstrümanı mikromilliyetçilik ve mezhepçilik tuzaklarına düşülmemeli, müellifi kendini sömürge valisi sanan pedofiller ve devlete isyan etmiş bebek katili hainler olan **“çok dilli, çok uluslu, çok hukuklu, teokratik temelli federasyon”** talebi hadsizliklerine hak ettiği yanıt verilmelidir.

DIŞ POLİTİKA; **“Yurtta Sulh, Cihanda Sulh”** ilkesi ve bölge merkezli karşılıklılık esaslı, büyük devletlerle dengeli ve onurlu ilişkiler temelli **Kemalist** anlayışla yürütülmelidir. Atatürk'ün; Balkan Antantı, Sadabat Paktı ve Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ni gerçekleştiren, Hatay'ı anavatana katan akılcı politikaları ile SSCB (Rusya), Orta Doğu ve Avrupa ilişkilerindeki pren-

sipleri hep akılda tutulmalı, uluslararası antlaşmalarda ve büyük devletler siyasetinde bağımsızlığımızı zedeleyecek adımlardan kaçınılmalıdır.

BOP, 21. yüzyıl Sevr'idir. Bu projeye bölgemizi perişan eden ve son olarak İran'a saldıran ABD'nin harita ile sabit nihai hedefinin ülkemizi bölmek olduğu görülmeli, önlem alınmalıdır.

Cumhuriyetimiz antiemperyalist ve tam bağımsızlıkçı **KURULUŞ AYARLARINA** dönmeli, yeniden **“kimsesizlerin kimsesi”** olmalı, **Türkiye Türkiye'den yönetilmelidir.**

TBMM'ye neden **GAZİ MECLİS** denildiği, devletimizin **“Meclis Hükümeti”** esası ile kurulduğu, meclisin milli iradenin tecelligâhı olduğu hatırlanarak **Tek Adam** düzeni terk edilmeli, tekrar meclis merkezli bir yönetim sistemi kurulmalıdır.

EĞİTİM; yeniden laik, bilimsel, kamucu ve ücretsiz olmalı, 4+4+4 yanlısından dönülmeli, temel eğitimin kesintisiz 12 yıl olması sağlanmalı, köy okulları açılmalı, çocuklarımız dünya çocukları ile yarışabilecekleri bilimsel bilgi ile donatılmalı, müfredat hurafe ve dogmalardan arındırılmalı, okullarımız tarikat ve cemaat adlı dinci-gerici yapılanmaların cirit attığı kurumlar olmaktan kurtarılmalı, Tevhid-i Tedrisat (Öğretim Birliği) yasası ödünsüz uygulanmalı, öğretmen yeniden hak ettiği saygınlığa ve yaşam düzeyine kavuşturulmalıdır.

Üniversitelerimizin bilimsel ve idari özerkliğe sahip irfan yuvaları olacağı bir **ÜNİVERSİTE REFORMU** ivedilikle yapılmalı, akademik unvanlar bilimsel yeterlik ve liyakat esasıyla verilmeli, ara eleman yetiştirecek meslek okulları Köy Enstitüleri modeliyle hayata geçirilmeli, gençlerimiz geleceklerini yurt dışında arama utancından kurtarılmalıdır.

SAĞLIK; sosyal devletin temel görevlerinden biridir. Hastayı müşteri, hastaneyi ticarethane olarak tanımlayan, sağlık emekçisinin emeğini sömüren, halk sağlığını vahşi kapitalizmin çok uluslu şirketlerinin talanına terk eden neoliberal sağlık politikalarına son verilmeli, Cumhuriyetin **“Koruyucu Tıp öncelikli Toplumsal Kamucu Sağlık Sistemi”** yeniden kurulmalı, ilaç, aşı

ve tıbbi malzeme üretimi yerli kaynaklara dayandırılmalıdır.

KADININ; insan olarak eşitliği kâğıt üzerinde bırakılmamalı, çalışma hayatının ve sosyal yaşamın içinde olması sağlanmalı, medyadan sokağa, iş yerine ve eve kadar kadına ve çocuğa yönelik şiddet ve istismarın her türü sözlüklerimizden çıkarılmalı, İstanbul Sözleşmesi'ne dönülmeli, "**çocuk**" ile "**gelin**" ve "**işçi**" sözcüklerinin birlikte kullanılması ayıbı tarihe gömülmelidir.

SANAT VE BİLİM özgürlüğü sınırsız olmalı, uygar toplum olmanın, toplumsal gelişimin ve kalkınmanın itici gücünün bilim ve sanat olduğu unutulmamalı, sanatçı ve bilim insanı el üstünde tutulm zalıdır.

İstihdam yaratamayan, sosyal güvenlik sistemini çökerten, sürekli cari açık ve işsiz üreten, dışa bağımlı, emekçisini, emeklisini sürdüren, bir avuç mutlu azınlığa ve faiz lobilerine hizmet eden "**Serbest Piyasa Ekonomisi**" adıyla pazarlanan "**Neoliberal Soygun Düzeni**"ne derhal son verilmeli, üretimsizliğin sebep, faiz, enflasyon, işsizlik ve açlığın netice olduğu gerçeği unutulmamalı, yüksek teknoloji ürünü üretme ve 4 Denge Teorisi (Bütçe, Üretim-Tüketim, Dış Ticaret ve Kamu-Özel Sektör Dengeleri) esaslı "**KEMALİST KARMA ÜRETİM EKONOMİSİ**" yeniden devletimizin temel ekonomi politikası olmalıdır.

DPT (Devlet Planlama Teşkilatı) yeniden devreye sokulmalı, akılcı planlama ve gerçekçi teşvik politikaları ile kamu ve özel tüm güçlerin katılacağı bir üretim seferberliği başlatılmalı, kooperatifçilik ihya edilmelidir.

ÇALIŞMA YAŞAMI; işsizliğin ücretleri basılamasına ve emeğin sermayenin kâr hırsına kurban edilmesine izin verilmeksizin üretim eksenli emek-sermaye birlikteliği sağlanarak geliştirilmeli, kredilendirme ve teşvik uygulamalarında tercihler gerçekçi olmalı, **sınıf sendikacılığı** güçlendirilmeli, "**Sigortasız İşçi**" ve "**vergisiz kazanç**" gibi kavramlar yok edilmelidir.

Çağımız **BİLİŞİM, SANAYİ 5.0** ve **YAPAY ZEKÂ** çağıdır, kaçırılmamalı, yatırımlarda bu alanlara öncelik verilmelidir.

TARIM VE HAYVANCILIK desteklenmeli, en zor koşullarda kendini doyuran 7 ülke-

den biri olmamızı sağlayan çiftçimizi toprağından koparan uygulamalar terk edilmeli, kamuya ait Tohum Islah İstasyonları ve Tarım Üretim Çiftlikleri ile diğer üretim tesisleri yeniden faaliyete geçirilmelidir.

NÜFUS ve insan kaynağı planlaması ihmal edilmemeli, eğitimsiz kalabalıkların iş gücüne ve üretime katılamayacaklarından topluma yük olacağı bilinmelidir.

MÜLTECİ, sığınmacı ya da ensar kılıflarıyla meşrulaştırılmaya çalışılan ve milyonlarla ifade edilen yabancılar sorununun, demografik yapımızı tarumar ederek iç çatışma çıkarma amaçlı ve ırkçılık suçlamaları ile örtülemeyecek kadar ciddi yeni bir emperyal saldırı olduğu görülmeli, gelenler uygun yol ve yöntemlerle ülkelerine gönderilmelidir.

ORDUMUZ; siyasetin etkisinden soyutlanmalı, komuta bütünlüğü yeniden sağlanmalı, kendi sağlık, eğitim, yargı ve terfi sistemlerine sahip kılınmalı, paramiliter yapılanmalar dağıtılmalı, bireysel silahlanma çılgınlığı önlenmeli, NATO koldu ve üsleriyle ulusal egemenliğimizin ve Montrö'nün aşındırılmasına izin verilmemeli, "**Parti Ordusu**" gibi kabulü olanaksız algılar kırılmalı, halkımızın bütün güvenlik güçlerimize tereddütsüz güveneceği bir düzen kurulmalıdır.

BASIN; Atatürk'ün "**Basın hürriyetinden doğan mahzurların giderilme vasıtası, yine basın hürriyetidir.**" sözü ışığında özgür, bağımsız ve tarafsız olmalı, basın organları sahiplerinin tek işlerinin basın olması sağlanmalı, **iktidar medyası** yaratma yanılarından uzak durulmalıdır.

SİYASİ PARTİLER VE SEÇİM YASALARI mutlaka demokratikleştirilmeli, lider sultasından ortadan kaldırılmalı, her türlü aday belirlemede ön seçim tek kural olmalı, örgütlü toplum olmanın önündeki tüm engeller kaldırılmalı, tırnak boyası, seçim kurulları ve seçmen kütükleri dâhil **seçim güvenliği** tartışılır olmaktan çıkartılmalı, propaganda eşitliği ile her türlü seçim harcamalarının ve siyasetin finansmanının denetimi sağlanmalı, **SİYASİ ETİK YASASI** mutlaka çıkarılmalıdır.

ULAŞIM; demir ve deniz yolları öncelikli olarak geliştirilmeli, **enerji** ve diğer strate-

jik alanlardaki dışa bağımlılığımız en aza indirilmeli, özelleştirilen stratejik tesisler devletleştirilmelidir.

Lantan ve lütesyumdan skandiyum ve itriyuma kadar toplam 17 elementten oluşan, yüksek teknoloji, savunma sanayi ve yeşil enerji dönüşümünde yaşamsal rol oynayan **NADİR TOPRAK ELEMENTLERİMİZ (NTE)** ve bor, toryum, lityum, nikel, kobalt gibi **KRİTİK MİNERALLERİMİZ** başta olmak üzere sularımız ve ormanlarımız dâhil Beylikova'dan Bigadiçe, Akbelen'den Kaz Dağları'na, Salda'dan Ergene'ye tüm yeraltı ve yer üstü kaynaklarımıza, sahip çıkılmalı, son 20 yılda 386 bin gibi inanılmaz bir sayıya ulaşan maden ruhsatları gözden geçirilmeli, vatanımız **çok uluslu** şirketlerin talanından korunmalıdır.

ÇALIŞMA yaşamından banka ve sigorta sistemine, turizmden spora, emekli ve yaşlılarımızdan engelli yurttaşlarımıza her alanda uygulanacak akılcı politikalarla halkımızın barış, huzur ve güven içinde yaşayacağı bir düzen kurulmalıdır.

TÜRKİYE; sınırlarını ve "**Mavi Vatan**"ını koruyamayan, 20 adasındaki Yunan işgalini tepkisiz seyreden, tescilli rüşvetçilerce temsil edilen, saraylarda itibar arayan, yöneticileri kapılarda bekletilen, terör örgütleri ile pazarlık yapan ve meşruiyet verme

hadsizlikleri ile karşı karşıya bırakılan bir ülke olarak anılmamalıdır. Türkiye Cumhuriyeti büyük doğmuştur, onurlu insanlar ülkesidir, büyüklüğüne ve insanına layık yönetilmelidir.

Ulusumuz bunların tamamını yüz yıl önce yaptı, namus ve liyakatle yöneten doğru kadrolarla, akıl ve bilim rehberli doğru yol haritası ile bugün de yapacak güçtedir, milletimize güveniyoruz!

Dünyanın en bereketli topraklarında, dünyanın en fedakâr ve en çalışkan milletini açlığa mahkûm eden **BU DÜZEN DEĞİŞMELİDİR!**

Biz Atatürkçü Düşünce Derneği üyeleri ve milletimizin büyük çoğunluğunu oluşturan Mustafa Kemal'in Askerleri; bilgili olacağız, cesur olacağız, kararlı olacağız, çok çalışacağız ve Yeniden Atatürk Cumhuriyeti'ne mutlaka ulaşacağız, söz veriyoruz!

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'mız kutlu olsun!

Saygılarımızla.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ

GÖREV BİZLERİNDİR

M. Tefvik KIZGINKAYA

ADD Dayanışma, Kültür, Yayın Kurulları Üyesi

Bugün Cumhuriyet Devrimi'mize ve Ülkemizin ve Milletimizin geleceğine sahip çıkmanın yolu, Millet olarak Egemenlik hakkımıza sahip çıkmaktır. Millete önderlik yapmak görevi de Atatürkçü Düşünce Derneği'nindir, bizlerindir.

Ülkemiz gündeminin yakıcı sıcaklığından yurttaşlarımızın bunaldığı bir dönemdeyiz. Siyasi iktidar katılımcılık ve seçme ve seçilme hakkını yok etmesinin ötesinde, demokrasinin temel kurumlarından olan siyasi partileri de yarattığı düzene uyacak şekilde biçimlendirmektedir. Halkın umudu konumunda olan Cumhuriyet Halk Partisi'ne yargı eliyle yapılan müdahalenin yarattığı karmaşa, yurttaşlarımızda geleceğe yönelik endişe ve umutsuzluk yaratmaktadır.

Bu aşamada Demokratik Laik Cumhuriyet'imizi koruma görevini, varlığı Demokratik Hukuk Devletine bağlı olan halkın örgütlü yapıları, Demokratik Kitle Örgütleri (DKÖ) üstlenmek durumundadır.

Özellikle Dernek olarak ülkemizin en büyük DKÖ olan Atatürkçü Düşünce Derneği'mize büyük bir görev ve sorumluluk düşmektedir.

1980'li yılların siyasi koşullarında Derneği'mizin Kurucu Genel Başkanı Muammer Aksoy ve Kurucu Üyelerimiz "Atatürk devrim ve ilkelerine karşı, açık ya da kapalı saldırılarını doruğa ulaştırmış bulunmaktadır. Bundan daha kötüsü, plânlı ve sinsî bir çalışma ile, o devrim ve ilkeleri gelecekte yok etmek çabası içindeler" saptamasını yaparak,

"... Bu durum karşısında Atatürk devrim ve ilkelerinin, toplumsal sorunlarımızın çözümlemesinde ışık tutucu niteliğe ve yaratıcı güce sahip olduğuna inananlar, 'Ata-

türkçü Düşünce Derneği'ni kurarak, O'nun devrim ve ilkelerinin gelecekte de egemen olmasına katkıda bulunma ve onlara beçilik yapma zorunluluğunu duymuşlardır."

Bu görev, tüm örgütü ve üyeleriyle beraber Atatürkçü Düşünce Derneği olarak bizlerindir.

Kurtuluşumuzun ve Kuruluşumuzun Önderi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Amasya Genelgesinde dile getirdiği "Milletin istiklalini, yine Milletın azim ve kararı kurtacaktır" sözü bugün için de geçerlidir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde azim ve kararlılıkla yürüyen Millet,

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin duvarına,

"Egemenlik Kayıtsız Şartsız Milletindir" sözünü kazımıştır.

Bu söz Cumhuriyet Devrimi'mizin de özüdür.

Bugün Cumhuriyet Devrimi'mize ve Ülkemizin ve Milletimizin geleceğine sahip çıkmanın yolu, Millet olarak Egemenlik hakkımıza sahip çıkmaktır.

Millete önderlik yapmak görevi de Atatürkçü Düşünce Derneği'nindir, bizlerindir.

Bugün öncelikle her zamankinden daha fazla birbirimizle kenetlenmeliyiz ve bulunduğumuz kentlerdeki tüm Atatürkçü ve Cumhuriyetçi Derneklerle, kuruluşlarla ve yurttaşlarımızla, **"Yeniden Atatürk Cumhuriyeti Manifestomuz"** temelinde güç birliği içinde olmalıyız. Milletin güç birliği ile siyasete, siyasi partilere,

■ Yurttaşlarımızı ayırıştıran, kamp-laştıran, düş-manlaştıran, bizleri bir Millet olmaktan uzaklaştıran kimliklerimiz ve inançlarımız üzerine siyaset yapılmasını reddettiğimizi...

■ Barış içinde, kalkan bir ülkenin onurlu yurttaşları olarak birlikte yaşamak istediğimizi...

■ Çağdaş bir yaşam biçimimiz olan Demokratik Laik Cumhuriyet'e ve Sosyal Hukuk Devletine sözle değil, politikaları ve uygulamalarıyla bağlı kalmalarını...

Hep birlikte dile getirmeliyiz.

Yaşasın Yeniden Atatürk Cumhuriyeti!

Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde azim ve kararlılıkla yürüyen Millet, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin duvarına, "Egemenlik Kayıtsız Şartsız Milletindir" sözünü kazımıştır. Bu söz Cumhuriyet Devrimi'mizin de özüdür.

KENDİ KENDİNİ UYARLAYAN BİR SİSTEM OLARAK EKONOMİ

Dr. Ali TİGREL

Devlet Planlama Teşkilatı Eski Müsteşarı

Bu tür bir kabulün yapılabilmesi için öncelikle demokrasinin gerektirdiği ortamın layığıyla tesis edilmesi, otoriter rejimin en doğru şekilde parlamenter sisteme çevrilmesi, kuvvetler ayrılığına işlerlik kazandırılarak denetim ve şeffaflığın sağlanması, evrensel değişim ve gelişmeleri yakalayabilecek bir eğitim sisteminin oluşturulması ve nihayet, yargının bağımsızlığının ve tarafsızlığının teminat altına alınması gereklidir.

Ekonomi kendi kendini uyarlayan karmaşık bir sistemdir. Doğal dünyada bu tür sistemler arasında beyin, bağışıklık sistemleri, ekolojiler, hücreler, gelişmekte olan embriyolar ve karınca kolonilerinin bulunduğu söylenebilir. İnsan dünyasında bu tür sistemler siyasi partiler ya da bilimsel topluluklar gibi kültürel ve sosyal sistemleri içerebilir. Tüm bu sistemlerin aslında bazı kritik özellikleri paylaştıkları, yirminci yüzyılın sonlarına

doğru belirsizlik ve kaosun eşiğinde beliren karmaşıklık bilimlerine odaklanan bilim adamları tarafından genelde kabul görmüş bir husustur.

Aslında, karmaşık sistemlerin her biri çok sayıda paralel davranan “aktör”den oluşan bir iletişim ağıdır. Beynimizde bu aktörler sinir hücreleridir; bir ekolojide türler bu aktörleri oluşturur. Embriyoda aktörler hücrelerdir. Ekonomide ise aktörler kişiler veya

hane halkları olabilir. Ya da eğer iş dünyasına bakılırsa, firmaları aktörler olarak görmek mümkündür. Uluslararası ticarete bakılacak olursa, aktörler uluslar hâline gelebilir. Ancak nasıl tanımlandıklarına bakılmaksızın her aktörün kendisini öteki aktörlerle olan karşılıklı etkileşimler tarafından oluşturulan bir çevre içinde bulduğu bir gerçektir. Her aktör, aralıksız bir şekilde öteki aktörlerin yaptıklarına etki ve tepki gösterir, bu nedenle de söz konusu çevrede hiçbir şey sabit değildir ve olamaz da.

Bir ekonomik sistemde herhangi bir tutarlı davranış olacaksa, bu ancak aktörler arasındaki iş birliği ve rekabetten ortaya çıkabilir. İnatçı bir enflasyonla başa çıkmaya çalışan bir yönetim ne yaparsa yapsın, ekonominin genel davranışı hâlâ her gün milyonlarca insanın aldığı çok değişik ekonomi kararlarının bir sonucu olmaya devam edecektir.

Bir başka önemli husus ise şudur:

Kendi kendini uyarlayan karmaşık bir sistem birçok değişik örgütlenme düzeyine sahiptir. Her bir düzeydeki aktörler bir üst düzeydeki aktörler için yapı taşı işlevini görürler. Örneğin, bir grup protein, lipid ve nükleik asit bir hücre oluşturur; bir grup hücre bir doku meydana getirir; dokuların topluluğu bir organ oluşturur. Organların topluluğu bütünsel bir organizmaya dönüşür ve nihayet bir grup organizma bir ekosistem meydana getirir. Ekonomide bir grup bireysel işçi bir bölüm, bir grup bölüm de bir departman oluşturur. Sırasıyla şirketler, ekonomik sektörler, ulusal ekonomiler ve sonunda küresel ekonomiye kadar bu böyle devam eder.

Bu noktada vurgulanması gereken çok önemli bir başka husus ise şudur:

Kendi kendilerini uyarlayan karmaşık sistemler deneyim kazandıkça yapı taşlarını sürekli olarak gözden geçirip yeniden düzenlerler. Bir şirket iyi çalışanları yükseltir ve örgüt şemasını daha verimli hâle gelecek şekilde yeniden düzenler. Ülkeler yeni ticaret anlaşmaları yapar ya da bütünüyle yeni ittifaklar şeklinde yeniden örgütlenirler. Bir başka deyişle, her sistemde temel mekanizma, yapı taşlarının gözden geçirilmesi ve yeniden düzenlenmesidir.

Kendi kendini uyarlayan karmaşık sistemlerin bir başka özelliği de geleceği öngörmeleridir. Örneğin, ekonomide uzun bir resesyon öngörüsü insanları yeni bir araba

almaktan ya da pahalı bir tatile çıkmaktan vazgeçirebilir. Bu da resesyonun uzamasına yol açabilir. Gerçekte bir darlık olsun ya da olmasın, bir petrol darlığı öngörüsü petrol piyasalarında şok dalgaları meydana getirebilir. Bir uzun hiperenflasyon dönemi öngörüsü özellikle tüketim mallarına olan talebi kamçılatabilir ve insanları, hemen ihtiyaçları olmasa bile, ileride alamayız endişesiyle otomobil, dayanıklı tüketim malları satın almaya itebilir.

Ekonomik dünyada hem bilgisayar programcılarının ve su tesisatçıların hem de çelik fabrikalarının ve oyuncak mağazalarının yer vardır; tıpkı yağmur ormanlarında hem ağaçlara hem de kelebeklere yer olduğu gibi. Bu şekilde sistem sürekli olarak yeni fırsatlar yaratır. Öte yandan bu durum, kendi kendini uyarlayan karmaşık sistemlerin dengede olduğundan söz etmenin anlamsız olduğunu da ortaya koyar. Çünkü sistem hiçbir zaman dengeye ulaşamaz. Her zaman gelişme ve dönüşüm hâlinindedir. Bu durum mikroorganizmalardan bağışıklık sistemlerine, ekosistemlerden insan topluluklarına, ulusal ekonomilerden küresel ekonomiye ve nihayet dünyadan gezegenlere ve evrene kadar tüm sistemler için geçerlidir. Herhangi bir sistemde fırsatlar alanı çok geniştir. Optimumu bulmanın herhangi bir pratik yolu yoktur. Aktörlerin yapabilecekleri, kendilerini öteki aktörlerin yaptıklarına göre değiştirmek ve geliştirmektir. Bir başka deyişle, ekonomi gibi kendi kendini uyarlayan karmaşık sistemler sürekli gelişme ve yenilikle karakterize olurlar. Dünya tarihi bu sürekli dinamizmin akıl almaz sonuçları ile doludur.

Görülebileceği gibi çok çeşitli aktörler, yapı taşları, içsel modeller ve sürekli yenilik içeren kendi kendilerini uyarlayan karmaşık sistemlerin standart matematik teknikleriyle analiz edilebilmesi neredeyse olanaksız denecek kadar zordur. Lineer analiz gibi alışılmış tekniklerin çoğu sabit çevrelerde hareket eden, değişmeyen parçacıkları tasvir etmek için elverişlidir. Ama ekonomiyi ya da genel olarak kendi kendini uyarlayan karmaşık sistemleri anlamada yol alabilmenin tek yolu bilgisayar tıpkı yapım teknikleridir. Bunlar iç modelleri, yeni yapı taşlarının belirlenmesini ve çok sayıda aktör arasındaki karşılıklı etkileşimleri dikkate alan ve özellikle geçen yüzyılın sonlarına doğru geliştirilmeye başlayan tekniklerdir.

Şimdi de konunun başka bir boyutuna bakalım. Ekonomiyi kendi kendini uyarlayan

karmaşık bir sistem olarak kabul ettiğimiz zaman analiz yaparak öngörülerde bulunmanın matematiksel zorluklarına işaret ettik.

Şöyle bir soru aklımıza gelebilir:

Yargının siyasallaştığı, kuvvetler ayrılığının işlevini kaybettiği, ifade özgürlüğünün kısıtlandığı, seçimlerin şeffaf bir şekilde yapılmadığı, otokratik bir rejim tarafından yönetilen bir ülke düşünelim. Böyle bir ülkede, karmaşık bir sistem olarak kabul ettiğimiz ekonominin analizinde ilave ne gibi sorunlarla karşı karşıya kalabiliriz?

Bu aslında yanıtlaması zor bir sorudur. Çünkü normal bir ülkede yürütmenin ve yargının bir anayasaya tabi olma zorunluluğu vardır. Yasama organı ve üyelerini belirleme sürecinin ne olduğu ise bellidir. Bu iki alan, parlamenter sistemin yaşama alanıdır. Ne var ki bu tür bir yaşama alanı otoriter bir rejimin işine gelmez.

Otoriter bir rejim, parlamenter sistemin ruhuna uygun bir anayasal zemin istemez. İsteyeceği şey açıktır:

Egemen gücü yeni bir zeminde yetkilendirmek ve demokratik parlamenter sistemin getirdiği engelleri veya kısıtlamaları ortadan kaldırmak.

Böylesine bir durumun tarihteki en belirgin örneği Almanya'nın Nazi Partisi tarafından yönetildiği dönemdir. Otoriter bir rejimin isteyeceği türdeki bir zeminin nasıl olması gerektiğinin yanıtı Hitler'in hukukçusu Carl Schmitt'in Egemen ve Anayasa ilişkisi üzerine benimsediği kuramlarda görmek mümkündür (1). Schmitt, devletin nihai kararın tekeli olduğunu söyler, egemenliğin özünün de karar tekeli olduğunu iddia eder. Bunun anlamı ise tüm yasal sistemin bir üst güç tarafından, bu gücün belirleyeceği koşullara tabi kalınarak gerçekleştirilmesi, böylece adeta keyfileş-

tirilmesidir. Schmitt daha da ileri gider. Egemen gücün herhangi bir rasyonel veya ahlaki kriterle bağlı olmadığını savunur. Egemen güç, istisna kararı verme, bu karar mevcut yasalarla çelişse bile, ortak iyiliğin adına hareket etme gücüne sahip olmalıdır. Schmitt, egemen gücü rasyonel araçlarla sınırlamaya çalışan liberal ve demokratik devlet teorilerini, modern dünyada totaliterliğin varlığını ve önemini reddeden çoğulcu görüşleri eleştirir.

Nazi Almanyası'nın sonunu bilmeyen yoktur sanırım. Ama şurası bir gerçek ki o ölçüde bir baskıcı rejim altında hangi model kullanılırsa kullanılсын sağlıklı bir ekonomik analiz yapılması ve sonuç alınması mümkün olmayacaktır. İşte o zaman da kendi kendini uyarlayan bir sistem kabulü ile ekonomiyi analiz etmenin de pek anlamı kalmayacaktır.

Sonuç olarak denebilir ki ciddi ekonomik sorunlarla karşı karşıya olan ve otoriter bir rejimin egemen olduğu bir ülkede sağlıklı bir ekonomik analiz yapmak kolay değildir. Böyle bir ülkede ekonominin kendi kendini uyarlayan bir sistem olarak kabul edilebilmesi de zordur. Bu tür bir kabulün yapılabilmesi için öncelikle demokrasinin gerektirdiği ortamın layıkıyla tesis edilmesi, otoriter rejimin en doğru şekilde parlamenter sisteme çevrilmesi, kuvvetler ayrılığına işlerlik kazandırılarak denetim ve şeffaflığın sağlanması, evrensel değişim ve gelişmeleri yakalayabilecek bir eğitim sisteminin oluşturulması ve nihayet, yargının bağımsızlığının ve tarafsızlığının teminat altına alınması gereklidir. Ancak ve ancak bunlar yapıldıktan sonra söz konusu ülke ekonomisinin içsel dinamikleri layıkıyla analiz edilebilecek ve sonuç alınabilecek bir sistem özelliği kazanabilir.

(1) Ergin Yıldızoğlu, "Bu kriz farklı", Cumhuriyet, 13.11.2023

Türkiye'nin Eğitim Krizi, Öğretmenlerin Mücadelesi ve Kamusal Eğitimin Yeniden İnşası TÜRKİYE'NİN EĞİTİM KRİZİNİN FOTOĞRAFI

Kadem ÖZBAY

Eğitim İş Genel Başkanı

2026–2027 eğitim yılı, Türkiye açısından yalnızca bir takvim yılı değildir. Bu dönem, eğitim sisteminin hangi yöne evrileceğinin daha da belirginleşeceği bir eşik niteliğindedir. Eğer kamusal eğitim güçlendirilmez, öğretmenlik mesleği yeniden yapılandırılmaz, eğitimde laik ve bilimsel yaklaşıma geri dönülmez, eğitimde eşitlik ilkesi merkeze alınmaz; eğitimde laik ve bilimsel bir yaklaşım yerine dinsel referanslar artırılmaya devam eder, okullar cemaat ve tarikatların daha fazla işgaline açılırsa mevcut sorunlar daha derin ve geri dönüşü zor bir yapıya dönüşecektir.

Cumhuriyetler yalnızca anayasal metinlerle kurulmaz, onları ayakta tutan esas güç, yurttaşlarını yetiştiren eğitim sistemidir. Bir ülkenin ekonomisi zayıflayabilir, siyasal iktidarlar değişebilir, krizler yaşanabilir. Ancak eğitim sistemi çöktüğünde yalnız bugünü değil, geleceği de kaybetme riski doğar. Çünkü eğitim, bir toplumun hafızasını, ortak değerlerini, üretme kapasitesini ve demokrasi kültürünü kuşaktan kuşağa aktaran ve geleceği inşa eden temel kamusal kurumdur.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesi de tam olarak bu anlayış üzerine inşa edilmiştir. Cumhuriyet, eğitimi yalnızca bireysel başarıya ulaşmanın aracı olarak değil, özgür yurttaş yaratmanın temel koşulu olarak görmüştür. Mustafa Kemal Atatürk'ün "*Hayatta en hakiki mürşit ilimdir.*" sözü yalnızca bilimsel yöntemi işaret etmez, aynı zamanda devletin eğitim anlayışını da tanımlar. Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitimde birlik sağlanmış, laiklik ilkesiyle çocukların dogmalardan uzak, aklın ve bilimin ışığında yetişmesi hedeflenmiş, Köy Enstitülerinden Halkevlerine kadar birçok kurum aracılığıyla eğitim toplumsal kalkınmanın motoru hâline getirilmiştir.

Cumhuriyet'in ilk yüzyılında yaşanan eksikliklere, kesintilere ve siyasal müdahalelere rağmen Türkiye'nin en büyük toplumsal sermayesi yine kamusal eğitim sistemi olmuştur. Anadolu'nun en ücra köşesindeki köy okulundan mezun olan çocukların öğretmen, mühendis, doktor, akademisyen olabilmesi, yoksulluğun kader olmaktan çıkması, kadınların eğitim yoluyla toplumsal yaşama katılması, ülkenin sanayileşmesi ve modernleşmesi büyük ölçüde kamusal eğitimin sağladığı eşitlik sayesinde mümkün olmuştur.

Bugün ise Cumhuriyet'in ikinci yüzyılına, eğitim sisteminin tarihindeki en ağır yapısal sorunlarla giriyoruz. Türkiye artık yalnızca eğitimde nitelik sorunu yaşayan bir ülke değildir. Çok daha derin ve çok katmanlı bir krizle karşı karşıyayız. Bu kriz, eğitimin piyasalaştırılması, kamusal sorumluluğun terk edilmesi, laik ve bilimsel eğitimin aşındırılması, öğretmenlik mesleğinin itibarsızlaştırılması, çocuk yoksulluğunun eğitim hakkını belirlemesi ve okulun toplumsal eşitleyici işlevini kaybetmesiyle karakterize edilmektedir.

Bugün eğitim, çocukların potansiyelini geliştiren bir kamusal hak olmaktan uzaklaşmakta, ekonomik gücü olanın daha nitelikli eğitime ulaşabildiği, ekonomik gücü olmayanın ise giderek daha düşük nitelikli eğitim hizmetine mahkûm edildiği bir yapıya dönüştürülmektedir. Bu durum yalnızca eğitim politikalarının başarısızlığı değildir, aynı zamanda anayasanın güvence altına aldığı eğitim hakkının fiilen aşınması hatta ortadan kalkması anlamına gelmektedir.

Son çeyrek yüzyılda eğitim alanında yapılan değişikliklerin sayısı, eğitim sistemindeki istikrarsızlığın en açık göstergelerinden biridir. Müfredat defalarca değiştirilmiş, sınav sistemleri sürekli yenilenmiş, okul türleri yeniden düzenlenmiş, öğretmen yetiştirme modeli birçok kez farklılaştırılmıştır. Ancak bütün bu değişikliklerin ortak özelliği, eğitimin temel sorunlarını çözmek yerine yeni sorunlar üretmiş olmasıdır.

Eğitim politikalarında süreklilik yerini belirsizliğe bırakmıştır. Çocuklar her birkaç yılda bir değişen kuralların içinde büyümekte, öğretmenler sürekli değişen mevzuata uyum sağlamaya çalışmakta, veliler ise çocuklarının geleceği konusunda derin bir kaygı yaşamaktadır. Oysa eğitim, günlük siyasal tercihlerin değil, uzun vadeli kamusal planlamanın alanıdır. Bir eğitim reformunun gerçek sonuçları yıllar sonra ortaya çıkar. Buna rağmen Türkiye'de eğitim politikaları çoğu zaman bilimsel araştırmalardan değil, kısa vadeli siyasal tercihlerden beslenmektedir.

Bugün karşı karşıya olduğumuz sorun yalnızca eğitim bütçesinin yetersizliği değildir. Sorun, eğitimin nasıl tanımlandığıdır.

Eğitim bir kamu hizmeti midir, yoksa satın alınabilecek bir piyasa hizmeti mi?

Çocuk bir hak öznesi midir, yoksa geleceğin ucuz iş gücü müdür?

Öğretmen bir kamu görevlisi ve aydın mıdır, yoksa performans baskısı altında çalışan sıradan bir memur mudur?

Okul, özgür bireylerin yetiştiği demokratik bir kamusal alan mıdır, yoksa merkezi kararların uygulandığı bürokratik bir mekanizma mı?

Bu sorulara verilen yanıtlar, Türkiye'nin geleceğini belirleyecektir.

Ne yazık ki son yıllarda uygulanan politikalar, kamusal eğitim anlayışından uzaklaşmayı hızlandırmıştır. Devletin eğitim alanındaki sorumluluğu giderek ailelere, hayırseverlere, vakıflara ve özel sektöre devredilmektedir. Birçok okul temel ihtiyaçlarını velilerden topladığı bağışlarla karşılamaya çalışırken, kamusal finansman giderek yetersizleşmektedir. Eğitim hakkı anayasal bir güvence olmaktan çıkarak ekonomik koşullara bağlı bir ayrıcalığa dönüşmektedir. Bu dönüşümün en ağır yükünü ise öğretmenler ve çocuklar taşımaktadır.

Öğretmenler, Cumhuriyet tarihinin belki de en büyük mesleki itibarsızlaştırma sürecini yaşamaktadır. Atama bekleyen yüz binlerce genç öğretmen belirsizlik içinde bırakılırken, yüz bine yakın ücretli öğretmen asgari ücretin dahi altında gelirlerle çalıştırılmaktadır. Aynı okulda aynı işi yapan öğretmenler farklı statülerde, farklı ücretlerle istihdam edilmekte, meslek bütünlüğü parçalanmaktadır. Milli Eğitim Akademisi uygulamasıyla öğretmenlik diplomasının değeri tartışmaya açılmakta, öğretmen yetiştirme sistemi üniversitelerden koparılmaktadır. Mülakat uygulamaları liyakat ilkesini zedelemekte, yönetici atamalarında siyasal sadakat, mesleki yeterliliğin önüne geçebilmektedir.

Çocuklar açısından tablo daha da kaygı vericidir. Derinleşen yoksulluk, beslenme sorunları, okul terkleri, çocuk işçiliği, erken yaşta evlilikler, dijital bağımlılık, akran zorbalığı ve okul şiddeti, eğitim sisteminin yalnızca pedagojik değil aynı zamanda sosyal politikalarla birlikte ele alınması gerektiğini göstermektedir. Eğitim, artık yalnızca ders kitaplarıyla açıklanabilecek bir alan değildir; yoksullukla, adaletle, demokrasiyle ve sosyal devlet anlayışıyla doğrudan ilişkilidir.

Bugün Türkiye'nin önünde iki farklı yol bulunmaktadır:

Birinci yol; eğitimin giderek daha fazla piyasaya bırakıldığı, laik ve bilimsel niteliğinin zayıflatıldığı, eğitimin dinselleştirildiği ve gericileştirildiği, öğretmenin güvence-sizleştiği, çocukların sosyoekonomik kökenlerine göre ayrıştığı bir sistemdir. Bu yol, toplumsal eşitsizlikleri derinleştirir ve Cumhuriyet'in eşitlik idealini aşındırır.

İkinci yol ise kamusal eğitimin yeniden güçlendirildiği, devletin eğitim hakkına ilişkin sorumluluğunu eksiksiz üstlendiği, öğretmenin yeniden toplumun en saygın mesleklerinden biri hâline geldiği, bilimsel ve laik eğitimin anayasal güvence olarak korunduğu demokratik bir eğitim modelidir.

Amacımız yalnızca eğitim sistemindeki sorunları sıralamak değildir. Çünkü sorunların büyük bölümü artık toplum tarafından bilinmektedir. Asıl ihtiyaç duyulan şey, bu sorunların ortak nedenlerini ortaya koymak ve Türkiye'nin yeniden kamusal, bilimsel, laik, demokratik ve eşitlikçi bir eğitim sistemini nasıl kurabileceğine ilişkin somut bir perspektif geliştirmektir.

Eğitim-İş olarak inanıyoruz ki eğitim, bir bütçe kalemi değil; Cumhuriyet'in geleceğine yapılan en büyük yatırımdır. Öğretmeni güçsüzleştiren, okulu yalnızlaştıran, çocukları eşitsizlik içinde büyüten hiçbir eğitim politikası başarılı olamaz. Türkiye'nin ihtiyacı yeni sınav sistemleri ya da yeni isimler taşıyan projeler değildir. Türkiye'nin ihtiyacı, eğitim hakkını yeniden kamusal bir hak olarak tanımlayan, öğretmeni yeniden eğitim sisteminin kurucu öznesi hâline getiren ve her çocuğa nitelikli eğitimi eşit biçimde ulaştırmayı hedefleyen yeni bir eğitim vizyonudur.

Bugün verilecek en önemli mücadelelerden biri, kamusal eğitimi yeniden ayağa kaldırma mücadelesidir. Çünkü kamusal eğitim yalnızca çocukların geleceğini değil; demokrasiyi, laikliği, toplumsal barışı ve ülkenin bağımsız yarınlarını da güvence altına alır.

Sistem Neden Bu Noktaya Geldi?

Türkiye'de eğitim üzerine yapılan tartışmaların önemli bir bölümü, her yıl yeniden gündeme gelen sınav sistemi değişikliklerine, müfredat tartışmalarına ya da öğretmen atamalarına odaklanmaktadır. Oysa bunların hiçbirisi tek başına eğitim krizini açıklamaya yetmez. Bugün yaşadığımız sorunlar birbirinden bağımsız uygulamaların değil, uzun yıllardır adım adım inşa edilen bütüncül bir dönüşümün sonucudur. Bu nedenle Türkiye'de eğitimi değerlendirirken yalnızca sonuçlara değil, bu sonuçları üreten siyasal ve ekonomik tercihlere bakmak gerekir.

Bugün eğitim sisteminde yaşanan sorunların ortak paydası, kamusal eğitim anlayışından uzaklaşılması, eğitimin piyasa ilişkileri içinde yeniden tanımlanması, bilimsel ve laik eğitim ilkelerinin aşındırılarak eğitimin gericileştirilmesi ve eğitim yönetiminin giderek siyasi iktidar yanlısı bir yapıya dönüştürülmesidir. Başka bir ifadeyle Türkiye'deki eğitim krizi yalnızca pedagojik değil; aynı zamanda kamusal yönetim, demokrasi ve sosyal devlet krizidir.

Eğitim Sisteminin Yapısal Sorunları

Eğitim Hakkından Eğitim Hizmetine

Cumhuriyet'in kuruluşundan itibaren eğitim, anayasal güvence altında bir hak olarak tanımlanmıştır. Devletin temel görevi, her çocuğa ekonomik durumuna bakmaksızın nitelikli eğitim sunmaktır. Bu anlayış, eğitimi piyasa koşullarına bırakmayan sosyal devlet ilkesinin doğal sonucuydu. Son yıllarda ise eğitim giderek "kamu hizmeti" olmaktan çıkarılarak "sunulan bir hizmet", velinin ise "müşteriye" dönüştürüldüğü piyasacı bir anlayış güç kazanmıştır.

Bugün birçok okulun temizlik malzemesinden fotokopi giderlerine, güvenlik personeline yardımcı hizmetlere kadar pek çok ihtiyacı veliler tarafından karşılanmaktadır. Devlet okulları kendi temel gereksinimlerini karşılamak için bağış kampanyaları düzenlemek zorunda kalmakta, okul yöneticileri eğitim lideri olmaktan çok kaynak arayan yöneticilere dönüşmektedir. Kamusal finansmanın zayıflatılması, özel okul sektörünün büyümesini hızlandırırken devlet okullarının niteliğini de doğrudan etkilemektedir. Böylece eğitim hakkı anayasal güvence olmaktan çıkarak ailelerin ekonomik gücüne bağlı hâle gelmektedir. Oysa eğitim hakkı satın alınabilen bir hizmet değildir. Bir çocuğun ailesinin gelir düzeyi, yaşayacağı mahallenin ekonomik yapısı ya da ebeveynlerinin eğitim durumu, etnik kökeni, mezhebi onun nitelikli eğitime erişimini belirlemez. Devlet tam da bu eşitsizliği ortadan kaldırmak için vardır.

Türkiye'de özelleştirme yalnızca kamu işletmelerinin satılması anlamına gelmedi. Eğitim alanında çok daha görünmez fakat çok daha etkili bir özelleştirme süreci yaşandı. Devlet okulları kaynak yetersizliğiyle karşı karşıya bırakılırken özel eğitim

sektörü kamu teşvikleriyle büyütüldü. Veliler çocuklarını daha nitelikli, laik ve bilimsek eğitim alabilecekleri düşüncesiyle özel okullara yönelmek zorunda kaldılar. Bugün orta sınıf ailelerin önemli bir bölümü gelirlerinin büyük kısmını eğitim harcamalarına ayırmaktadır.

Sadece okul ücretleri değil özel ders, kurslar, sınav hazırlık merkezleri, yabancı dil eğitimi, dijital eğitim platformları, servis, yemek, kırtasiye gibi eğitim maliyetini her geçen yıl artırmaktadır. Sonuçta eğitim, anayasal bir hak olmaktan uzaklaşıp giderek pahalı bir yatırım alanına dönüşmektedir. Bu durum yalnızca ekonomik değil aynı zamanda demokratik bir sorundur. Çünkü gelir eşitsizliği eğitim eşitsizliğine, eğitim eşitsizliği ise ömür boyu sürecek temel bir yaşam eşitsizliğine dönüşmektedir.

Eğitimin Dinselleştirilmesi ve Laik Eğitimin Aşınması

Cumhuriyet'in en önemli eğitim devrimlerinden biri laik eğitim ilkesiydi. Laiklik yalnızca din ve devlet işlerinin ayrılması değildir. Laiklik, çocukların eleştirel düşünme becerisini geliştiren, farklı inançlara eşit mesafede duran ve bilimi temel alan ortak eğitim zemininin adıdır. Son yıllarda ise eğitim sistemi içerisinde dinsel referansların giderek daha görünür hâle geldiği bir süreç yaşanmaktadır.

Müfredat içeriklerinden seçmeli ders uygulamalarına, okul dışı etkinliklerden cemaat ve tarikatlarla imzalanan çeşitli protokollere kadar birçok alanda pedagojik gerekçeler yerine ideolojik tercihler belirleyici olmaktadır. Eğitim kurumlarının çeşitli vakıf ve derneklerle yaptığı protokoller, kamusal eğitimin tarafsızlığı konusunda ciddi tartışmalara yol açmaktadır. Oysa çocukların eğitiminden sorumlu olan anayasal kurum Milli Eğitim Bakanlığı'dır. Devlet, bu sorumluluğunu hiçbir yapıya devredemez.

Kamusal eğitim, herhangi bir dünya görüşünün değil; anayasanın, bilimin ve evrensel çocuk haklarının güvencesi olmak zorundadır.

Eğitimde Eşitsizlik Artık İstisna Değil, Sistemin Kendisidir

Bugün Türkiye'de çocuğun hangi okulda okuyacağını büyük ölçüde yaşadığı semt

ve içinde bulunduğu ekonomik sınıf belirlemektedir. Bir tarafta laboratuvarı, kütüphanesi, sanat atölyesi, yabancı dil olanakları bulunan okullar vardır. Diğer tarafta ise temel fiziki ihtiyaçlarını bile karşılamakta zorlanan okullar bulunmaktadır.

Bu farklılık yalnızca bina farkı değildir. Öğretmen dağılımından akademik başarıya, sosyal etkinliklerden üniversiteye geçiş oranlarına kadar hemen her alanda derin eşitsizlikler oluşmaktadır. Okullar arasındaki başarı farkı büyüdükçe eğitim sistemi çocukları eşitleyen değil, ayırtan bir mekanizmaya dönüşmektedir. Oysa kamusal eğitim, tam tersini yapmak için vardır: Doğduğu mahallenin kaderini çocuğun kaderi olmaktan çıkarmak... Yoksulluğu kuşaktan kuşağa aktaran zinciri kırmak... Toplumsal hareketliliği mümkün kılmak... Bugün tam da bu işlev zayıflamaktadır.

Öğretmen Gücsüzleşirse Eğitim Güçlenemez

Eğitim sisteminin merkezinde bina değil, müfredat değil, teknoloji değil; öğretmen vardır. Son yıllarda öğretmenler yalnızca ekonomik açıdan değil, mesleki açıdan da güç kaybetmektedir. Farklı istihdam modelleri aynı mesleği parçalamakta; ücretli, sözleşmeli ve kadrolu öğretmen ayrımı çalışma barışını zedelemektedir. Mesleki gelişim yerine denetim mekanizmalarının öne çıkması, öğretmeni karar süreçlerinden dışlayan yönetim anlayışı ve liyakatten uzak atama uygulamaları öğretmenlik mesleğinin kurumsal gücünü zayıflatmaktadır.

Bir ülkede öğretmen kendisini değersiz hissediyorsa, çocukların nitelikli eğitim alma hakkı da tehlike altındadır. Çünkü eğitim reformlarının gerçek uygulayıcısı öğretmendir. Öğretmeni dışlayan hiçbir reform başarıya ulaşamaz.

Eğitim Krizi Aslında Bir Cumhuriyet Meselesidir

Bugün Türkiye'nin eğitim sistemi yalnızca akademik başarı tartışmalarıyla değerlendirilemez. Konu çok daha büyüktür. Eğitimde yaşanan dönüşüm; sosyal devletin niteliğini, laikliği, demokrasi kültürünü, fırsat ve imkân eşitliğini ve Cumhuriyet'in kurucu değerlerini doğrudan etkilemektedir.

Bu nedenle eğitim politikaları yalnızca Milli Eğitim Bakanlığı'nın teknik kararları

olarak görülemez. Onlar aynı zamanda nasıl bir toplum istediğimiz sorusunun cevabıdır.

Türkiye'nin önünde tarihsel bir tercih bulunmaktadır. Ya kamusal eğitimi yeniden güçlendirerek her çocuğa eşit ve nitelikli eğitim hakkını güvence altına alacağız ya da eğitimin giderek daha fazla piyasa koşullarına ve ideolojik tercihlere göre şekillendiği bir yapıya olağanlaştıracacağız.

Eğitim-İş'in mücadelesi tam da bu nedenle yalnızca öğretmenlerin hak mücadelesi değildir. Bu mücadele; Cumhuriyet'in eğitim anlayışını, çocukların eşit geleceğini ve kamusal eğitimin varlığını koruma mücadelesidir. Çünkü biliyoruz ki kamusal eğitim yalnızca okul meselesi değildir. Kamusal eğitim, Cumhuriyetin kendisidir.

Öğretmenlik Mesleğinin Tasfiyesi ve Öğretmenlerin Sorunları

Öğretmen Cumhuriyet'in Kurucu Gücüdür

Cumhuriyet'in eğitim tarihi, aynı zamanda öğretmenin toplum içindeki yerinin tarihidir. Türkiye'de modern eğitimin kuruluşu, yalnızca okul binalarının açılmasıyla değil; köy köy, kasaba kasaba dolaşan, çoğu zaman yokluk içinde görev yapan öğretmenlerin fedakârlığıyla mümkün olmuştur. Öğretmen, Cumhuriyet'in yalnızca bir kamu görevlisi değil; aynı zamanda kurucu öznesidir.

Bugün eğitim sistemi üzerine konuşurken çoğu zaman müfredat tartışmalarına, sınav sistemlerine ya da okul türlerine odaklanılır. Oysa tüm bu yapının gerçek taşıyıcısı öğretmendir. Öğretmen zayıfladığında, eğitim sistemi hangi reform yapılsa yapılınsın ayakta kalamaz.

Türkiye'de yaşanan eğitim krizinin en derin boyutu tam da burada ortaya çıkmaktadır:

Öğretmenlik mesleğinin sistematik biçimde zayıflatılması.

Bugün Türkiye'de öğretmenlik mesleği tek bir statüde değildir. Aynı işi yapan öğretmenler farklı hukuki ve ekonomik koşullarda çalışmaktadır:

- Kadrolu öğretmen (Başöğretmen, Uzman Öğretmen, Öğretmen),

- Sözleşmeli öğretmen
- Ücretli öğretmen

Bu tablo, yalnızca idari bir çeşitlilik değildir; mesleğin bütünlüğünü parçalayan yapısal bir sorundur. Aynı sınıfta, aynı müfredatı anlatan öğretmenlerin farklı ücretler alması, farklı güvencelere sahip olması ve farklı mesleki haklardan yararlanması kabul edilebilir bir durum değildir. Bu durum, çalışma barışını zedelediği gibi öğretmenlik mesleğinin saygınlığını da aşındırmaktadır.

Özellikle ücretli öğretmenlik uygulaması, kamusal eğitimin en kırılgan noktalarından biridir. Asgari ücretin dahi altında gelirlerle, güvencesiz ve geçici statüde çalıştırılan öğretmenler, eğitim sisteminin en temel ihtiyacını karşılamaktadır. Bu tablo, bir tercih değil; yapısal bir yetersizliğin sonucudur. Bir ülkede öğretmenlik mesleği bu kadar parçalanmışsa, orada eğitimde istikrar beklemek mümkün değildir.

Mülakat Sistemi ve Liyakat İlkesinin Aşınması

Öğretmen atamalarında uygulanan mülakat sistemi, uzun yıllardır tartışma konusudur. Yazılı sınavda başarı gösteren adayların, subjektif değerlendirmelere açık mülakat süreçleriyle elenmesi, liyakat ilkesine yönelik ciddi bir güvensizlik yaratmaktadır.

Eğitim gibi bilimsel temele dayanması gereken bir alanda, öğretmen seçiminin objektif kriterlerden uzaklaşması yalnızca bireysel mağduriyetler üretmez; aynı zamanda eğitim sisteminin niteliğini de doğrudan etkiler. Çünkü öğretmen seçimi, aslında bir ülkenin gelecekteki yurttaşlarının nasıl yetiştirileceğinin seçimidir. Liyakat yerine sadakat algısının güçlendiği her sistem, uzun vadede hem kurumsal çürüme hem de mesleki motivasyon kaybı üretir.

Milli Eğitim Akademisi ve Öğretmen Yetiştirme Krizi

Son yıllarda öğretmen yetiştirme sisteminde yapılan değişiklikler, üniversitelerin, eğitim fakültelerinin rolünü tartışmalı hâle getirmiştir. Öğretmenlik mesleği, akademik bir formasyon olmaktan çıkarılıp

merkezi bir yapı üzerinden yeniden tanımlanmaya başlanmıştır.

Milli Eğitim Akademisi uygulaması, öğretmen yetiştirme sürecini üniversitelerden koparma riski taşımaktadır. Bu durum yalnızca kurumsal bir değişiklik değildir; öğretmenliğin bilimsel ve pedagojik temelleri açısından da önemli bir kırılmadır. Öğretmenlik, yalnızca bilgi aktaran bir meslek değildir. Pedagojik formasyon, çocuk psikolojisi, ölçme-değerlendirme, sınıf yönetimi ve eleştirel düşünme gibi alanlarda uzun süreli akademik bir hazırlık gerektirir. Bu sürecin daraltılması ya da tek merkezli yapılara devredilmesi, iktidarın kendi "makbul öğretmenini" yetiştirme projesi öğretmenliğin mesleki niteliğini zayıflatma riskini taşımaktadır.

Ekonomik Yoksullaşma ve Öğretmenlik Mesleğinin Sosyal Statüsü

Bugün öğretmenler yalnızca mesleki değil, ekonomik açıdan da ciddi bir baskı altındadır. Türkiye’de öğretmen maaşları, yaşam maliyetlerindeki artış karşısında giderek yetersiz hale gelmektedir. Barınma, ulaşım, beslenme ve temel yaşam giderleri öğretmenlerin önemli bir bölümünü ekonomik zorluklarla karşı karşıya bırakmaktadır. Bu durum, öğretmenlik mesleğinin toplumsal statüsünü de doğrudan etkilemektedir. Bir ülkede öğretmen, geçim kaygısı taşıyorsa, o ülkenin eğitim sisteminden nitelik beklemek mümkün değildir. Öğretmenlik mesleğinin saygınlığı yalnızca söylemle değil, ekonomik ve sosyal koşullarla da inşa edilir.

Şiddet, Mobbing ve Güvenlik Sorunu

Son yıllarda okullarda öğretmenlere yönelik şiddet olaylarında artış gözlemlenmektedir. Bu durum, yalnızca bireysel vakalar olarak değerlendirilemez; eğitim ortamının genel atmosferiyle doğrudan ilişkilidir. Öğretmenin sınıfta kendisini güvende hissetmediği bir ortamda, sağlıklı bir eğitim sürecinden söz etmek mümkün değildir.

Ayrıca idari baskılar, performans dayatmaları ve merkezi denetim mekanizmaları öğretmenler üzerinde sürekli bir stres ve baskı oluşturmaktadır. Bu durum, mesleki tükenmişliği artırmakta ve öğretmenin sınıf içi verimini olumsuz etkilemektedir.

Öğretmenin Karar Süreçlerinden Dışlanması

Eğitim politikalarının en temel sorunlarından biri, öğretmenin karar süreçlerinden giderek uzaklaştırılmasıdır. Müfredat değişiklikleri, sınav sistemleri, okul yönetimi modelleri ve pedagojik uygulamalar çoğu zaman öğretmenlerin görüşü alınmadan belirlenmektedir. Mevcut koşullar altında öğretmenlik, özerkliği olan bir meslek olmaktan çıkartılmış, sınav odaklı eğitim sistemi içinde sınava hazırlayıcı teknisyenlere dönüştürülmüştür.

Oysa eğitim politikalarının en önemli uygulayıcısı öğretmendir. Öğretmenin sürece katılmadığı bir eğitim reformunun başarı şansı yoktur. Bu dışlanma, yalnızca mesleki bir sorun değil, aynı zamanda bir demokrasi sorunudur.

Öğretmenlik Mesleğinin İtibar Kaybı

Toplumda öğretmenlik mesleğine ilişkin algı da son yıllarda değişime uğramıştır. Bir zamanlar toplumun en saygın mesleklerinden biri olan öğretmenlik, bugün ekonomik ve sosyal sorunlarla birlikte daha kırılğan bir konuma sürüklenmiştir.

Bu durumun temel nedeni yalnızca ekonomik koşullar değildir. Aynı zamanda eğitim politikalarının öğretmeni merkeze alan bir anlayıştan uzaklaşmasıdır. Bir meslek, yalnızca maaşıyla değil; toplum içindeki yeriyle de değer kazanır.

Öğretmen Güçlenmeden Eğitim Güçlenmez

Tüm bu tablo bize tek bir gerçeği göstermektedir: Öğretmen zayıfsa, eğitim sistemi güçlü olamaz. Hiçbir müfredat değişikliği, hiçbir sınav reformu, hiçbir yapısal düzenleme öğretmeni güçlendirmeden başarıya ulaşamaz. Öğretmenlik mesleğinin yeniden güçlendirilmesi; ekonomik, mesleki ve toplumsal açıdan yeniden saygın bir konuma getirilmesi, Türkiye'de eğitim krizinin çözümünün temel koşuludur.

Eğer Türkiye güçlü, demokratik, laik ve bilimsel bir eğitim sistemi kurmak istiyorsa, önce öğretmeni yeniden bu sistemin kurucu öznesi hâline getirmek zorundadır. Çünkü öğretmen yalnızca ders anlatan kişi değildir. Öğretmen, Cumhuriyet'in geleceğini inşa eden kişidir.

Eğitim Hakkının Gaspı, Yoksulluk, Eşitsizlik, Şiddet ve Gelecek Kaybı

Eğitim sistemi üzerine yapılan tartışmalar çoğu zaman sayılarla, tablolarla ve reform paketleriyle yürütülür. Ancak bu tartışmaların merkezinde asıl özne çoğu kez görünmez kalır: çocuklar.

Oysa eğitim, en yalın hâliyle çocukların hayatına dokunan bir toplumsal sözleşmedir. Bir ülkenin eğitim sistemi nasıl işliyorsa, çocukların bugünü ve yarını da o şekilde şekillenir. Bugün Türkiye'de eğitim sisteminin en derin krizi, çocukların yaşam deneyiminde kendisini göstermektedir. Çünkü eğitimde yaşanan dönüşüm, yalnızca okulun içinde değil; evde, sokakta, beslenme çantasında, iş hayatında ve çocukların geleceğe dair hayallerinde de hissedilmektedir.

Türkiye'de eğitimde eşitsizlik artık istisna değil, sistemin kendisidir. Okullar arasındaki fiziksel imkân farkı, öğretmen dağılımındaki dengesizlik, bölgesel farklılıklar ve sosyoekonomik ayrışma, eğitim sistemini parçalı bir yapıya dönüştürmüştür. Bir çocuğun geleceği, çoğu zaman onun çalışkanlığından değil, hangi toplumsal ekonomik yapı içine doğduğundan etkilenmektedir. Bu durum, eğitim sisteminin temel eşitleyici işlevini kaybettiğini göstermektedir.

Çocuk Yoksulluğu

Türkiye'de çocuk yoksulluğu, eğitim sistemini doğrudan etkileyen en kritik sorunlardan biridir. Yoksulluk yalnızca ekonomik bir durum değildir, aynı zamanda eğitimde eşitsizliğin en güçlü belirleyicisidir. Bir çocuğun sabah okula aç gitmesi, onun öğrenme kapasitesini doğrudan etkiler. Beslenme yetersizliği, dikkat dağınıklığı, öğrenme güçlükleri ve okul başarısızlığıyla doğrudan ilişkilidir.

Bugün birçok çocuk için okul, yalnızca öğrenme mekânı değil, aynı zamanda gün içinde düzenli bir öğüne ulaşabileceği tek alandır. Ancak bugün eğitim sisteminde çocuklar en temel hakları olan bir öğün ücretsiz okul yemeğine ulaşamamaktadır. Okullarda ücretsiz ve sağlıklı beslenme uygulamasının olmaması, çocuklar arasındaki eşitsizliği derinleştiren en temel unsurlardan biridir.

Bir sınıfta bazı çocuklar kahvaltı yapmış, bazı çocuklar ise günün ilk öğünü öğle saatlerine kadar alamamış şekilde ders dinlemektedir. Bu sadece pedagojik bir sorun değildir; aynı zamanda bir eşitlik sorunudur. Çünkü açlık, öğrenmenin en temel engellerinden biridir.

Kamusal eğitim, yalnızca ders anlatmak değil; çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişimini de güvence altına almalıdır.

MESEM ve Çocuk İşçiliği Gerçeği

Son yıllarda eğitim sistemi içinde en çok tartışılan konulardan biri Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) uygulamasıdır.

Teorik olarak mesleki eğitim ile iş gücü piyasası arasında köprü kurmayı hedeflediği iddia edilen bu model, pratikte çocukların erken yaşta iş gücüne katılımını artıran bir yapıya dönüşmüştür. Birçok çocuk, eğitim almak yerine üretim süreçlerinde düşük ücretli iş gücü olarak yer almaktadır.

Bu durum, çocuk işçiliği tartışmalarını yeniden gündeme taşımaktadır. Çocukların eğitim hakkını elinden alan bu model bir yandan çocuk işçiliğine yasal kılıf olarak kullanılırken, diğer yandan da kamu kaynaklarını sermayeye aktarmanın aracı haline gelmektedir. Kamu bütçesinin harcanması konusundaki denge çocukların aleyhine bozulduğunda ortaya çıkan tablo yalnızca bireysel değil, toplumsal bir sorundur.

Çünkü bugüne kadar MESEM kapsamında 19 çocuğumuzun hayatını kaybettiğini düşündüğümüzde bu uygulama yalnızca çocukları erken yaşta üretim ilişkilerine dahil eden bir mekanizma haline gelmekle kalmamış aynı zamanda çocuklarımızın yaşam hakkını da tehdit eder hâle gelmiştir.

Okul Terkleri ve Görünmeyen Kopuşlar

Okul terkleri yalnızca kayıt silme işlemleriyle ölçülemez. Türkiye’de bir buçuk milyon çocuk eğitim dışındadır ve bir o kadar çocuğumuz da resmi olarak okulda görünse de fiilen eğitim sürecinden kopmuş durumdadır. Devamsızlık, motivasyon kaybı, öğrenme sürecine yabancılaşma ve akademik başarısızlık, okuldan sessiz kopuşun göstergeleridir. Bu kopuşun temel nedeni çoğu zaman bireysel değildir. Aile yoksul-

luğu, okulun niteliği, sınıf kalabalığı, öğretmen eksikliği ve sosyal destek mekanizmalarının yetersizliği bu süreci belirler.

Dijital Bağımlılık ve Yeni Eşitsizlik Biçimleri

Teknoloji, eğitim için büyük bir fırsat olduğu kadar yeni eşitsizlik alanları da üretmektedir. Her çocuğun aynı dijital araçlara erişimi yoktur. Kimi çocuklar gelişmiş cihazlarla öğrenme süreçlerine katılırken, kimi çocuklar temel dijital erişimden bile yoksundur. Buna ek olarak kontrolsüz dijital kullanım, çocukların dikkat sürelerini, sosyal ilişkilerini ve akademik performanslarını doğrudan etkilemektedir. Dijital bağımlılık, artık yalnızca bireysel bir sorun değil, eğitim politikalarının da bir parçasıdır. Ancak bugün okullarımızda çocuklarımızı bu bağımlılıktan korumaya yönelik önlemler neredeyse hiç yoktur.

Akran Zorbalığı ve Okul Şiddeti

Okullar, yalnızca akademik öğrenme alanları değildir, aynı zamanda çocukların sosyal ilişkiler kurduğu, kimlik geliştirdiği alanlardır. Ancak son yıllarda akran zorbalığı ve okul içi şiddet olaylarında artış gözlemlenmektedir. Bu durum, yalnızca disiplin sorunlarıyla açıklanamaz.

Toplumsal şiddet kültürü, ekonomik baskılar, aile içi sorunlar ve eğitim sisteminin yetersiz sosyal destek mekanizmaları bu tabloyu beslemektedir. Şiddetin normalleştiği bir toplumsal yapı, okulları da doğrudan etkilemektedir.

Gelecek Kaybı ve Gençliğin Umutsuzluğu

Bugünün çocukları, yarının gençleri olacaktır. Ancak mevcut tablo, genç kuşakların önemli bir bölümünün geleceğe dair umut kaybı yaşadığını göstermektedir.

Eğitim sistemi, gençlere yalnızca diploma değil, aynı zamanda bir gelecek vaadi sunmak zorundadır. Eğer bu vaat zayıflarsa, yalnızca bireyler değil; toplumun tamamı kaybeder. Ancak mevcut durumda eğitim çocuklar ve gençler için bir gelecek vaat etmekten uzaklaşmış, bu durum gençlerin eğitimle ve okulla bağının kopmasına yol açmıştır. Yaklaşık 6 buçuk milyon genç ne eğitimde ne istihdamdadır. Bu da ülkenin nasıl bir geleceksizliğe doğru götürüldüğü-

nü ortaya koymaktadır. Çünkü, eğitim sisteminin gerçek başarısı sınav sonuçlarıyla değil, çocukların yaşam kalitesiyle ölçülür. Eğer çocuklar açsa, eşitsizlik içinde büyüyorsa, eğitimden kopuyorsa ve geleceğe dair umutlarını kaybediyorsa, orada eğitim sistemi başarısızdır.

“Hangi çocuklar için nasıl bir gelecek kuruyoruz?” Bu soruya verilecek cevap, yalnızca eğitim politikasını değil, ülkenin tamamını belirleyecektir. Çünkü bir ülkenin geleceği, çocuklarına nasıl davrandığında gizlidir.

2026–2027 Eğitim Yılında Türkiye’yi Bekleyen Yapısal Tehditler

Türkiye eğitim sistemi bugün yalnızca mevcut sorunlarla değil, aynı zamanda hızla yaklaşan yeni bir kriz dalgasıyla da karşı karşıyadır. Eğitim politikalarının uzun yıllardır parçalı, öngörüsüz ve günü-birlik kararlarla yürütülmesi, 2026–2027 eğitim öğretim yılını bir “geçiş yılı” olmaksızın çıkarıp bir “kırılma yılı” haline getirme riski taşımaktadır.

Öğretmen Açığı ve Norm Fazlası Paradoksu

Türkiye eğitim sisteminin en çelişkili yapılarından biri aynı anda hem öğretmen açığı hem de norm fazlası üretmesidir. Bir yanda özellikle bazı branşlarda ciddi öğretmen ihtiyacı bulunurken, diğer yanda planlama hataları nedeniyle çok sayıda öğretmen “norm fazlası” durumuna düşmektedir. Bu tablo, eğitim planlamasında uzun vadeli insan gücü politikalarının eksikliği ni göstermektedir.

2026–2027 döneminde bu çelişkinin daha da derinleşmesi beklenmektedir:

- Branş bazlı dengesizlikler,
- Bölgesel öğretmen yığılmaları,
- Atama bekleyen öğretmen sayısındaki artış,
- Okul bazlı ders yükü sorunları.

Bu durum yalnızca idari bir problem değil, doğrudan eğitim hakkını etkileyen bir yapısal sorundur.

Tasarruf Politikaları ve Kamusal Eğitimin Daralması

Ekonomik koşullar ve sözde tasarruf politikaları, kamu hizmetlerinin tamamında

olduğu gibi eğitim alanında da belirleyici hale gelmektedir. Ancak eğitimde tasarruf, doğrudan gelecekte tasarruf anlamına gelir. Okul bütçelerinin sınırlı olması, öğretim materyallerinin yetersizliği, yardımcı personel eksikliği ve altyapı sorunları, eğitim kalitesini doğrudan etkilemektedir. 2026–2027 döneminde bu eğilimin sürmesi halinde:

- Okullar arasındaki eşitsizlik daha da derinleşecek,
- Velilerin üzerindeki eğitim masrafları daha da artacak,
- Fiziksel koşulları yetersiz okulların sayısı artacak,
- Öğretmenlerin üzerindeki maddi yük büyüyecektir.

Kamusal eğitim, bütçe kısıtlarının değil, toplumsal önceliklerin alanıdır.

MESEM Modelinin Yaygınlaşması ve Çocuk İşçiliğinin Artması Riski

Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) uygulaması, eğitim sistemi içinde giderek daha geniş bir alan kaplamaktadır. Bu modelin amacı mesleki beceri kazandırmak olarak tanımlansa da uygulamadaki karşılığı çoğu zaman çocukların erken yaşta iş gücüne katılmasıdır.

2026–2027 döneminde MESEM kapsamının genişlemesi halinde:

- Eğitimden kopuş artabilir,
- Çocuk işçiliği tartışmaları derinleşebilir,
- Çocukların karşı karşıya olduğu psikolojik, sosyal, pedagojik, fiziksel sorunlar artabilir,
- MESEM’lerde çalışırken hayatını kaybeden ya da yaralanan, sakatlanan çocuklarımıza yenileri eklenebilir,
- Mesleki eğitim ile genel eğitim arasındaki denge daha da bozulabilir.

Bu nedenle MESEM tartışması yalnızca eğitim politikası değil, aynı zamanda çocuk hakları meselesidir.

Sınav Baskısının Derinleşmesi

Türkiye’de eğitim sistemi uzun yıllardır sınav merkezli bir yapıya sahiptir. LGS ve

YKS gibi sınavlar, öğrencilerin tüm eğitim yaşamını belirleyen kritik eşikler haline gelmiştir.

2026–2027 döneminde:

- Rekabetin daha da artması,
- Özel ders ve kurs bağımlılığının büyümesi,
- Okulların sınav hazırlık merkezine dönüşmesi,
- Öğrenciler üzerinde psikolojik baskının artması,
- Sınava dayalı eğitim masraflarının artması beklenmektedir.

Bu durum, eğitimin bütünsel gelişim amacını zayıflatmakta, çocukları erken yaşta yarışma kültürü içine sokmakta ve ailelere de yeni gider kalemleri çıkarmaktadır.

Dijital Dönüşüm ve Yapay Zekâya Hazırlıksızlık

Eğitim sistemlerinin karşı karşıya olduğu en önemli dönüşümlerden biri dijitalleşme ve yapay zekâdır. Ancak Türkiye eğitim sistemi bu dönüşüme hazırlıklı değildir.

2026–2027 döneminde:

- Yapay zekâ destekli öğrenme araçlarının kontrolsüz kullanımı,
- Dijital eşitsizliğin derinleşmesi,
- Öğretmenlerin teknolojik adaptasyon sorunları,
- Müfredatın dijital çağla uyumsuzluğu gibi sorunlar daha görünür hâle gelecektir.

Teknoloji eğitimde fırsat yaratabilir, ancak araç olmaktan çıkıp amaç haline geldiğinde ve plansız kullanım halinde eşitsizliği büyüten bir faktöre dönüşebilir.

Bu bağlamda, tüm bu sorunlar göz önünde bulundurulduğunda 2026–2027 eğitim yılı, Türkiye açısından yalnızca bir takvim yılı değildir. Bu dönem, eğitim sisteminin hangi yöne evrileceğinin daha da belirginleşeceği bir eşik niteliğindedir. Eğer kamusal eğitim güçlendirilmez, öğretmenlik mesleği yeniden yapılandırılmaz, eğitimde laik ve bilimsel yaklaşıma geri dönülmez, eğitimde eşitlik ilkesi merkeze alınmaz; eğitimde laik ve bilimsel bir yaklaşım yerine

dinsel referanslar artırılmaya devam eder, okullar cemaat ve tarikatların daha fazla işgaline açılırsa mevcut sorunlar daha derin ve geri dönüşü zor bir yapıya dönüşecektir.

Eğitim-İş açısından bu dönem, yalnızca bir uyarı değil, aynı zamanda tarihsel bir sorumluluk dönemidir. Çünkü eğitimde yaşanan her gecikme, piyasalaşma, dinselleşme yalnızca bugünü değil, gelecek kuşakların yaşam hakkını da etkilemektedir.

Kamusal Eğitimin Yeniden İnşası

Türkiye’de eğitim sistemi artık yalnızca sorunların tespitiyle açıklanabilecek bir noktayı geride bırakmıştır. Sorunlar uzun süredir görünür, tartışılır ve hatta geniş toplumsal kesimler tarafından deneyimlenir hâle gelmiştir. Bugün asıl ihtiyaç, bu krizden çıkışın hangi yönelimle ve hangi kamusal ilkelerle mümkün olabileceğidir.

Eğitim-İş açısından mesele yalnızca mevcut politikaları eleştirmek değil, aynı zamanda Cumhuriyet’in eğitim ve yurttaşlık anlayışına uygun yeni bir kamusal eğitim sözleşmesi önermektir. Bu sözleşme, eğitimi yeniden bir hak olarak tanımlayan, öğretmeni yeniden sistemin kurucu öznesi hâline getiren ve çocuklar arasındaki eşitsizlikleri ortadan kaldırmayı hedefleyen bir yaklaşımı esas almalıdır.

Kamusal Eğitim Bir Tercih Değil, Cumhuriyet’in Temelidir

Kamusal eğitim, devletin vatandaşına sunduğu sıradan bir hizmet değildir. Kamusal eğitim, Cumhuriyet’in varlık nedenlerinden biridir.

Bir ülkede eğitim piyasaya bırakıldığında, eşitsizlik kaçınılmaz olarak derinleşir. Gelir düzeyi yüksek aileler çocuklarına daha fazla imkân sunabilirken, düşük gelirli ailelerin çocukları sistemin en kırılgan noktasında kalır. Bu durum yalnızca bireysel başarı farkı değil; aynı zamanda toplumsal sınıf farklarının kalıcı hâle gelmesi anlamına gelir.

Bu nedenle eğitim, piyasa mantığıyla değil; kamusal sorumluluk anlayışıyla yürütülmek zorundadır. Devletin görevi, her çocuğa eşit başlangıç koşulları sunmaktır.

Laik ve Bilimsel Eğitim: Yurttaşlık Zemininin Temeli

Kamusal eğitim, eğitimin yalnızca ücretsiz olmasını değil aynı zamanda tüm yurttaşların yararına ve toplumsal kabulüne dayalı, Cumhuriyet'in yurttaşlarını yetiştirmeye yönelik olmalıdır. Bu açıdan laiklik ve laik eğitim, yalnızca bir yönetim ilkesi değil, aynı zamanda toplumsal barışın ve yurttaşlık bilincinin temelidir.

Eğitim sistemi, herhangi bir inanç ya da ideolojinin yeniden üretim alanı hâline geldiğinde, ortak kamusal zemin zayıflar. Oysa okul, farklı toplumsal kesimlerden gelen çocukların bir araya geldiği ve yurttaşlık bilincini kazandığı en temel alandır.

Bilimsel eğitim ise çocuklara yalnızca bilgi değil, eleştirel düşünme becerisi kazandırır. Bu beceri, demokratik toplumların vazgeçilmez unsurudur.

Eğitim-İş'in temel yaklaşımı açıktır:

- Müfredat laik olmalıdır ve bilimsel yöntemlere dayanmalıdır.
- Okul, ideolojik değil pedagojik bir alan olmalıdır.
- Okullarda tüm eğitim öğretim süreçleri, ders dışı ve sosyal etkinlikler sadece öğretmenler tarafından yürütülmeli, tüm protokoller iptal edilmelidir.

Parasız Eğitim ve Eğitime Eşit Erişim Hakkı

Eğitim hakkının gerçek anlamda hayata geçebilmesi için parasız olması zorunludur. Bugün eğitim sistemi içinde velilerden alınan dolaylı maliyetler, eğitim hakkını fiilen sınırlandırmaktadır. Kayıt başı, kırtasiye giderleri, ulaşım ve beslenme masrafları, eğitimde eşitliği bozan temel unsurlar hâline gelmiştir. Kamusal eğitim şu ilkeleri garanti altına almalıdır:

- Tüm eğitim kademeleri ücretsiz olmalıdır.
- Okulların temel ihtiyaçları devlet tarafından karşılanmalıdır.
- Ailelerin ekonomik yükü ortadan kaldırılmalıdır.
- MESEM gibi çocuk işçiliğini yaygınlaştıran tüm uygulamalar sona er-

dirilmeli, zorunlu eğitim süresince tüm çocukların okulda eğitim alması sağlanmalıdır.

Eğitim hakkı, gelir düzeyine bağlı bir ayrıcalık değil, evrensel bir haktır.

Öğretmenlik Mesleğinin Yeniden İnşası

Eğitim sisteminin merkezinde öğretmen vardır. Bu nedenle eğitimde dönüşüm, öğretmenlik mesleğinin yeniden güçlendirilmesiyle mümkündür. Öğretmenlik mesleği şu temel ilkeler etrafında yeniden yapılandırılmalıdır:

- Tek statülü, güvenceli istihdam modeli
- Mülakatın kaldırılması ve liyakatin esas alınması
- Mesleki gelişimin üniversitelerle güçlü bağ içinde yürütülmesi
- Ekonomik olarak insanca yaşam koşullarının sağlanması
- Öğretmenin karar süreçlerine aktif katılımı ve mesleki özerkliklerinin olması.

Öğretmen güvencesizse, eğitim de güvencesizdir.

Eğitim Bütçesi

Eğitim bütçesi, bir ülkenin geleceğe ne kadar önem verdiğinin en somut göstergesidir. Kamusal eğitim anlayışı, eğitimin bir maliyet kalemi değil, bir yatırım alanı olduğunu kabul eder. Bu çerçevede, eğitim bütçesi artırılmalıdır. Okullar arasındaki kaynak eşitsizlikleri giderilmelidir. Fiziksel altyapı eksiklikleri hızla tamamlanmalıdır. Tüm çocukların nitelikli kamusal eğitime erişeceği koşullar oluşturulmalıdır.

Okul Güvenliği ve Çocukların Korunması

Okullar yalnızca öğrenme alanları değil, aynı zamanda çocukların güvenli yaşam alanlarıdır. Okul güvenliği yalnızca fiziksel güvenlik değil, psikolojik ve sosyal güvenliği de kapsar.

Bu kapsamda şiddet olaylarına karşı etkili önlemler alınmalı, akran zorbalığına karşı koruyucu mekanizmalar kurulmalı, rehberlik hizmetleri ve sosyal destek çalışmaları güçlendirilmelidir.

Beslenme Hakkı ve Sosyal Devlet

Kamusal eğitim, çocukların yalnızca akademik değil; fiziksel gelişimini de güvence altına almak zorundadır. Okullarda ücretsiz, sağlıklı ve düzenli beslenme hizmeti sağlanmalı, bir öğün ücretsiz öğle yemeği ve temiz içme suyu tüm öğrencilere ayırım yapılmaksızın verilmelidir. Bu, bir sosyal yardım değil; eğitim hakkının ayrılmaz bir parçasıdır.

Demokratik ve Katılımcı Okul Modeli

Okullar yalnızca merkezi kararların uygulandığı yapılar olmamalıdır. Öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin karar süreçlerine katıldığı demokratik okul modeli güçlendirilmelidir. Bu yaklaşım, okulun toplumsal bağını güçlendirir, öğrenme süreçlerini daha etkin hale getirir, eğitimde aidiyet duygusunu artırır.

SONUÇ

Eğitim çoğu zaman teknik bir alan gibi tartışılır. Oysa eğitim, toplumun nasıl bir geleceğe sahip olacağını belirleyen en siyasal alanlardan biridir.

Hangi çocukların hangi okullara gideceği, hangi öğretmenlerin nasıl yetiştirileceği, hangi bilginin "değerli" sayılacağı ve hangi yurttaşlık bilincinin üretileceği tamamen siyasal tercihlerle şekillenir. Bu nedenle eğitimde yaşanan her dönüşüm, aslında toplumun yeniden inşası anlamına gelir.

Eğitim-İş açısından bu tablo yalnızca bir tespit alanı değildir. Aynı zamanda tarihsel bir sorumluluk alanıdır. Çünkü eğitim mücadelesi, yalnızca öğretmenlerin özlük hakları mücadelesi değildir, yalnızca mesleki bir iyileştirme talebi değildir, yalnızca eğitim sisteminde bir düzenleme ihtiyacı değildir. Bu mücadele, doğrudan doğruya, Cumhuriyet'in eğitim felsefesini koruma, kamusal eğitimi yeniden inşa etme, çocukların eşit geleceğini güvence altına alma mücadelesidir.

Türkiye'nin artık küçük düzenlemelere değil; köklü bir eğitim sözleşmesine ihtiyacı vardır.

Bu sözleşmenin temel ilkeleri şunlardır:

- Eğitim bir haktır, piyasa malı değildir.
- Eğitim kamusal bir sorumluluktur.

- Öğretmen güvenceli ve saygın bir kamu emekçisidir.
- Çocukların eşitliği devletin temel yükümlülüğüdür.
- Laik ve bilimsel eğitim vazgeçilmezdir.

Bu ilkeler yalnızca bir program değil, aynı zamanda bir toplumsal sözleşme çağrısıdır.

Gelecek Sınıfta Yazılır

İçinde bulunduğumuz dönem Türkiye için mücadeleyle, bir yeniden kurma dönemi- dir. Bu yeniden kurma ve inşa sürecinde en kritik alan eğitimidir. Çünkü eğitim, yalnızca bugünü değil, yarını da inşa eder. Bir ülkenin geleceği, sınıflarında kurulur. Öğretmenin sesinde, çocuğun merakında, okulun kamusal niteliğinde şekillenir. Eğer bu alanlar güçlendirilirse, toplum güçlenir. Eğer zayıflatılırsa, gelecek kaybedilir.

Bugün Türkiye'nin önünde açık bir tarihsel tercih vardır: Türkiye'nin eğitim sistemi bugün bir tercih noktasındadır. Ya piyasa ilişkilerinin ve parçalı yapının devam ettiği bir model sürdürülür ve ülkenin geleceği bir avuç mutlu azınlığın talepleri etrafında şekillenir ya da kamusal, laik, bilimsel ve eşitlikçi bir eğitim sistemi yeniden inşa edilir.

Eğitim-İş'in önerdiği yol açıktır:

Kamusal eğitim yeniden güçlendirilmelidir. Çünkü eğitim yalnızca bireysel başarı değil, toplumsal eşitlik, demokrasi ve Cumhuriyet'in geleceği meselesidir. Bu nedenle verilecek en önemli mücadele, kamusal eğitimin yeniden inşası mücadelesidir. Kamusal eğitimi yeniden inşa ederek Cumhuriyet'in eşitlikçi vaadini güçlendireceğiz.

Biz, kamusal eğitimden, bilimden, laiklikten, eşitlikten ve Cumhuriyet'in aydınlanmacı mirasından yanayız.

Çünkü biliyoruz ki: **Kamusal eğitim yoksa Cumhuriyet eksiktir. Öğretmen yoksa eğitim yoktur. Çocuk eşit değilse gelecek yoktur.** Ve gelecek, bugün verilen mücadeleyle şekillenecektir.

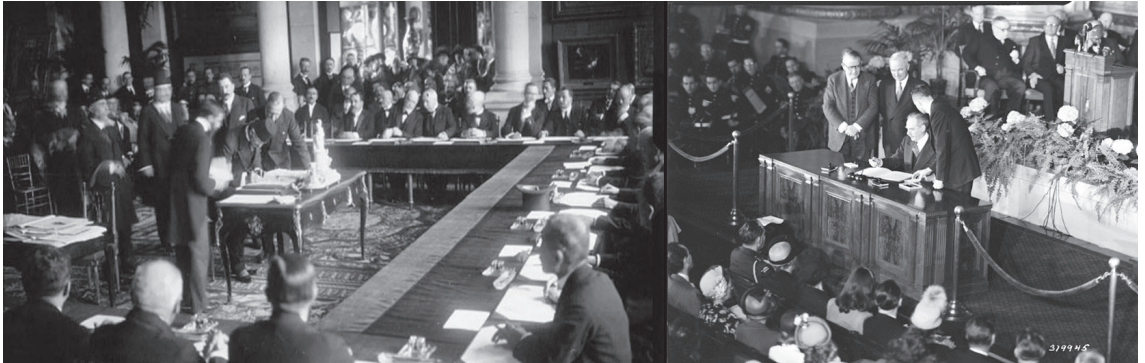
TARİHİ ESER- MONTRÖ BOĞAZLAR SÖZLEŞMESİ

Bora SERDAR

Emekli Deniz Kurmay Albay

21'inci yüzyılın en önemli istikrar ve denge belgesi olarak varlığını sürdüren Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ni iç siyasete malzeme yapmadan, mevcut statüsünü koruyarak ve geçmiş dönemde olduğu gibi titizlikle ve kararlıkla uygulayarak Karadeniz'in bir barış denizi olarak kalmasını sağlamak ana hedefimiz olmalıdır. Bu hem bölge ülkeleri hem de bütün uluslararası toplumun ortak menfaatinedir.

Milli Mücadele sonrası 23 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Antlaşması'na ek olarak düzenlenen Boğazlar Sözleşmesi, Türk Boğazlar Bölgesini silahtan arındırırken, denetleme görevini Türkiye'nin başkanlığında "uluslararası bir komisyona" bıraktı. Birinci Dünya Savaşı'nda, **"Boğazların Kapalılığı"** ilkesine dayanan 1841 Londra Boğazlar Sözleşmesi böylece yürürlükten kalktı.

Lozan Boğazlar Sözleşmesi, savaş gemilerinin serbest geçişini kabul ederken, bir devletin Karadeniz'e doğru Boğazlardan geçirebileceği azami kuvvet miktarının, Karadeniz'e sahildevletlere mensup ve geçiş esnasında Karadeniz'de mevcut en kuvvetli donanmanın azami kuvvetinin toplam miktarını aşmasına müsaade etmiyordu. Komisyona kalıcı olarak başkanlık eden Tümamiral Hüseyin Vasıf (Temel) Paşa'nın (1924-1936) aldığı tedbirler sayesinde Türkiye'nin mutlak hâkimiyetini zedeleyebilecek eylemlere izin verilmezken, Boğazlardan askeri amaçlı geli-gidişler zaman zaman uluslararası gerginliklere neden oluyordu. Türk Boğazlar Bölgesinin güvenliği Milletler Cemiyeti'nin güvencesi altına alınsa da yıllar içerisinde uluslararası barışı ve güvenliği sağlama konusundaki beklentiler ve umutlar boşa çıktı. Boğazlar Komisyonu'nun işlevsel bir yapıya sahip olmadığı anlaşıldı.

Avrupa'da değişen uluslararası koşullar, özellikle Almanya'nın ve İtalya'nın silahlanma yarışına girmesi, Türkiye'nin 1933'ten itibaren duyduğu güvenlik kaygılarını artırırken, yeni bir rejimin kurulmasını zorunlu hale getirdi. Türkiye, 1933 ve 1935 yıllarında Cenevre'de düzenlenen silahsızlanma konferanslarında değişen koşulları ve güvenlik zafiyetini gerekçe göstererek Boğazlar Sözleşmesi'ne değişiklik teklifini gündeme taşımayı başardı. **"Şartlar değişince kaideler değişir"** prensibinden yola çıkarak 10 Nisan 1936 tarihinde verdiği nota ile taleplerinde ısrarcı ve kararlı olduğunu gösteren Türkiye, Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile hedefine ulaştı.

Görsel basın, sözleşmenin imzalanacağını 20 Temmuz 1936'da ilan ederken, bu tarihi gelişmeyi 21 Temmuz'da Ulus gazetesi **"Atatürk Türkiye'sinin Yeni Zaferi"**, Akşam gazetesi de **"Dün Geceden İtibaren Akdeniz Kapımızı Emniyet Altına Aldık"** manşetleriyle kamuoyuna duyurdu.

Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile komisyonun yetkileri on üç yıl aradan sonra Türkiye'ye devredilirken, Türk Boğazlar Bölgesi'nde kayıtsız şartsız tam hâkimiyet sağlandı. Boğazları sadece bir su yolu değil, **"dünyanın merkezi"** ve küresel hâkimiyetin anahtarı olarak gören Fransa İmparatoru Napolyon Bonaparte, **"O dar Boğazları Rusya'ya bırakmaktansa dünyanın yarısını bırakmayı yeğlerim."** sözleriyle, Türk Boğazlar Bölgesinin dünya jeopolitiğindeki muazzam stratejik önemini en yalın şekilde özetliyordu.

Lozan Antlaşması ve Montrö Boğazlar Sözleşmesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu anlaşmaları olarak 20'nci yüzyıla damgasını vurdu. Bizlere miras bırakılan bu iki eserin de mimarı çağımızın efsane lideri Gazi Mustafa Kemal Atatürk'tü.

Yaklaşık beş asırlık bir geçmişten süzülerek gelen Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin ruhu, 1453 yılından itibaren Türk Boğazlar Bölgesi ve Karadeniz üzerinden verilen siyasi, askeri ve ekonomik mücadeleye bağlı olarak dönemsel değişkenlik gösteren Boğazlar rejiminin izlerini taşıyordu.

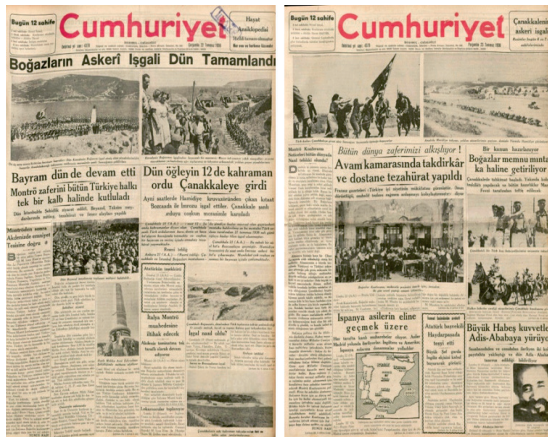
Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ni bu kadar değerli kılan, Türkiye'nin ve Karadeniz'e kıyısı olan devletlerin güvenliği ile Karadeniz'e kıyısı olmayan devletlerin çıkarları arasında kurduğu üçlü hassas dengeydi. Karadeniz, kıyıdaş olmayan devletlerin serbestçe donanma bulundurabileceği bir deniz sahası olmaktan çıktı. Sözleşme hükümlerinin uygulamasından ve denetlenmesinden Türkiye sorumlu kılınırken, silahsızlandırılmış Türk Boğazlar Bölgesi Mehmetçik ile kucaklaştı.

Montrö Boğazlar Sözleşmesi imzalandığı sırada Karadeniz'e kıyıdaş dört **devlet** [Türkiye, Sovyetler Birliği (SSCB), Romanya ve Bulgaristan] bulunuyordu.

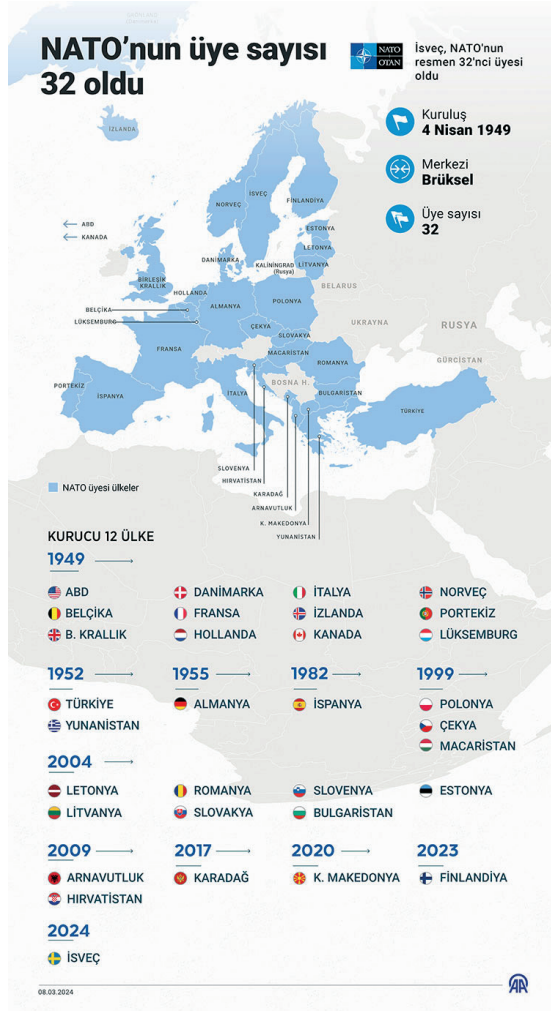
Bahse konu sözleşme ile Boğazlardan savaş ve ticaret gemilerinin geçiş esasları yeniden belirlendi. Türkiye'nin güvenliği; Karadeniz'e kıyıdaş olmayan ülkelerin geçecek savaş gemilerini en az 15 gün önce (kıyıdaş devletler için 8 gün) bildirme zorunluluğu, aynı anda Boğazlardan geçecek savaş gemileri toplam tonajının 15 bin tondan ve sayısının **9 adet**ten fazla olamaması, Karadeniz'de bulunacak tüm gemilerin aynı anda toplam tonajının 45 bin tonu (tek bir ülke için 30 bin ton) geçmemesi, 21 günden fazla Karadeniz'de kalamamaları, geçişin gündüz yapılması, Boğazların üstünden savaş uçağının uçamaması, Karadeniz'e kıyıdaş devletlerin denizaltılarının ancak Karadeniz'deki üslerine gitmek amacıyla gündüz ve su üstünden seyretmeleri koşuluyla geçebilmesi, Türkiye'nin girdiği bir savaş durumunda Boğazlardan geçiş rejiminin Türkiye'nin takdirine bırakılması gibi temel hükümlere dayandırıldı.

Türkiye'nin sorumluluk bilinci ve akılcı yaklaşımı sayesinde Montrö Boğazlar Sözleşmesi İkinci Dünya Savaşı, soğuk savaş dönemi ve sonrası da dâhil 90 yıl boyunca tek bir değişikliğe uğramadan günümüze kadar ayakta kalmayı başardı. Sözleşmenin geçerlilik süresi 20 yıl olmasına rağmen hiçbir taraf devlet iki yıl öncesinden fesih ihbarında dahi bulunmadı.

Türk Boğazlar Bölgesi, İkinci Dünya Savaşı ve sonrası yaşanan soğuk savaş dönemi de dâhil, Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) ile SSCB arasında şekillenen küresel güç mücadelesinin tam merkezindeydi. Karadeniz'in güvenliğini gerekçe göstererek Boğazların Türk-Sovyet ortak kontrolünde olmasını ileri süren SSCB, Boğazlarda askeri üs talep etse de Türkiye'nin egemenliğinden ödün vermesiyle bu girişimler boşa çıktı. Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve müttefiklerinin, 1952'de Türkiye'nin NATO'ya girmesine onay vermesiyle, Türk Boğazlar Bölgesi, NATO'nun Sovyetler Birliği'ne karşı güney kanadındaki en stratejik nokta hâline geldi. Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile kurulan üçlü denge, Türkiye'nin NATO'ya girme-

siyle ilk kırılma anını yaşasa da bölgesel ittifakların yarattığı kriz ortamında dahi bozulmadı. Soğuk savaş döneminde Karadeniz'in güvenliğini gözeten Türkiye, gerginliği tırmandırmamak için Karadeniz'de hiçbir NATO tatbikatına müsaade etmedi.

İki kıtayı ve iki denizi birbirine bağlayan dünyanın en önemli stratejik su yollarından Türk Boğazlar Bölgesinde, dengeyi bozmadan, emniyetli geçiş için Türkiye'nin tek taraflı olarak seyir düzeni değişikliği ve geçiş ücretinin artırılması yönünde almış olduğu kararlar başlangıçta birtakım itirazlara neden olsa da taraflarca kabul gördü. Başta ABD olmak üzere Batı ittifakı, Sözleşme'nin kısıtlayıcı hükümlerinden rahatsız olsa da Türkiye'nin önderliğinde kurulan bu dengenin bozulmasına taraf değildi.

Soğuk savaş sonrası 1991'de SSCB'nin dağılmasıyla uluslararası ilişkilerin küresel aktörleri, başta ABD olmak üzere, bölge siyasetine müdahale etme fırsatını yaka-

larken, Karadeniz yeni bir mücadele alanı olarak ortaya çıktı. Bu süreçte Ukrayna ve Gürcistan Rusya'nın etki alanından çıkarak bağımsızlıklarını kazanırken Karadeniz'e kıyıdaş ülke sayısı dörtten altıya yükseldi. Türk Boğazlar Bölgesi'nin jeopolitik, jeostatejik ve askeri bakımdan önemi artarken Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin bölge ve dünya barışı için ne kadar elzem olduğu tüm çıplaklıkla bir kez daha görüldü.

Bu yapısal dönüşüm, Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile kurulan dengenin ikinci kırılma anıydı ve Karadeniz'deki güvenlik dinamiklerini harekete geçiren bir sürecin başlangıcı oldu.

Bulgaristan ve Romanya'nın 2004 yılında NATO'ya, 2007 yılında ise Avrupa Birliği'ne (AB) resmi üye olmasıyla, AB ve NATO, Karadeniz'e olan ilgilerini artırırken daha aktif bir rol üstlendi. Karadeniz'de aktör sayısı artarken, kurulan dengenin altüst olacağının ilk sinyalleri de alınmaya başlandı. Bu gelişmeler yaşanırken Türkiye, 11 Eylül 2001 terör saldırılarının ardından NATO'nun Akdeniz'de yürürlüğe soktuğu Etkin Çaba Harekâtının Karadeniz'e sıçramasını 2005 yılında veto ederek büyük bir kararlılık örneği sergiledi. Bulgaristan ve Romanya ile yetinmeyen AB, Ukrayna ve Moldova'ya adaylık statüsü verirken; NATO Ukrayna, Moldova ve Gürcistan gibi ülkeleri bloğa dâhil etmenin peşine düştü. Bu gelişmelere karşı hem Rusya'nın hem de Batı Bloğu'nun farklı yaklaşımları Karadeniz'e kıyıdaşlar ülkeler arasında çatışmalara yol açarken, bu kriz ortamı, Batı Bloğunun güvenlik gerekçesiyle kendi dış politikalarına uygun bir takım stratejiler geliştirmesine imkân sağlıyordu. Karadeniz'deki tarihsel varlığını inkâr edemeyeceğimiz Rusya bu gelişmelerden oldukça rahatsızdı. Soğuk savaşın sona ermesinden sonra büyük ölçüde azalan hâkimiyetini kaybetmek istemiyordu. Batı Bloğu ile iliş-

kisini kırmak ve Kafkasya'da Rus nüfuzu-
nu korumak için 2008 yılında Gürcistan'a
askeri müdahalede bulunan, 2014 yılında
Kırım'ı hukuka aykırı ilhak ederek Karade-
niz'i kontrol etme konusunda stratejik bir
avantaj yakalayan Rusya, 2022'den itiba-
ren Ukrayna ile savaş hâlini sürdürmekte-
dir. Unutulmamalıdır ki Montrö Boğazlar
Sözleşmesi sadece Boğazların değil Kara-
deniz'in de statüsünü belirlemektedir. Bu
bağlamda Türkiye, 2008 Gürcistan ve 2014
Kırım krizlerinde sergilediği kararlı tutu-
munun yanı sıra, 2022 Ukrayna krizinde
Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin 19'uncu
maddesini uygulamaya sokarak Türk Bo-
ğazlar Bölgesini savaşan devletlerin harp
gemilerine kapattı. Türkiye bu hamlesiyle
bölgesel barışa hizmet etmeye geçmişte ol-
duğu gibi devam etmektedir.

Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalan-
dığı 1936 yılından bu yana Karadeniz'de kı-
yıdaş devlet sayısı dörtten altıya çıkarken,
bunların ikisi AB'ye, üçü NATO'ya resmi
üye statüsündedir. Küresel rekabetin mer-
kezlerinden biri hâline gelen Karadeniz,
özellikle son yirmi yıldır, Akdeniz, Kafkas-
ya ve Hazar havzası ile iç içe geçmiş, kırıl-
gan bir jeopolitik sistemin parçası hâline
gelmiştir. Karadeniz'in dengesini altüst
eden bu yapısal dönüşümleri, yaşanan
krizlerle birlikte okuduğumuzda, Türki-
ye'nin bölgesel ve küresel rolü daha da öne
çıkılmaktadır. Türkiye'nin dengeli ve hukuk
temelli yaklaşımı bu saatten sonra bir ter-
cih değil, stratejik bir zorunluluktur.

Ukrayna-Rusya savaşı son bulduktan son-
ra ABD'nin (NATO) Türkiye, Romanya ve
Bulgaristan üzerinden Karadeniz'de as-
keri iş birliğine dayalı faaliyet alanlarını
ve askeri varlığını artırmak isteyebileceği
unutulmamalıdır. Bu bağlamda ABD'nin,
güvenlik gerekçeleri altında, Montrö Bo-
ğazlar Sözleşmesi'nin bazı hükümlerinde,
21 günlük kalış süresi veya toplam gemi
tonajı gibi değişiklik taleplerini gündeme

taşıyabileceği, "şartlar değişince kaideler
değişir" prensibini masaya getirebileceği
göz ardı edilmemelidir. Türkiye, Romanya
ve Bulgaristan'ın 2024 yılında oluşturduğu
NATO tarafından desteklenen ancak NA-
TO'nun resmi bir parçası olmayan "Mayın
Karşı Tedbirleri (MCM BLACK SEA) Görev
Grubu" bu bağlamda dikkat çekicidir.

Grubun amacı, Ukrayna-Rusya savaşı ile
Karadeniz'e bırakılan mayınları etkisiz
hale getirerek deniz trafiğinin güvenliğini
sağlamaktır.

Anlaşmaya Karadeniz'e kıyısı olmayan
NATO müttefikleri dâhil edilmemiştir. Bu
girişimin, Karadeniz'de yapısal değişiklik-
lerin ve krizlerin henüz yaşanmadığı 2001
yılında, Türkiye'nin önderliğinde şekille-
nen, Karadeniz'e kıyıdaş altı ülkenin as-
keri ittifaktan ziyade iş birliği, dostluk ve
karşılıklı güvene dayalı oluşturduğu Ka-
radeniz Deniz İşbirliği Görev Grubu (BLA-
CKSEAFOR) ve Karadeniz Uyum Harekâtı
(2004) gibi bölgesel sahiplik ilkesine dayan-
dığı açıktır. Ancak bu gelişmeyi, geçtiğimiz
günlerde basına düşen Ukrayna Gönüllü-
ler Koalisyonu (NATO ile ilişkisi olmayan
çok uluslu bir girişim) kapsamında İstan-
bul Beykoz'da kurulacak çok uluslu "Deniz
Unsur Komutanlığı" haberleri ile birlikte
değerlendirdiğimizde, anılan komutanlı-
ğın gelecekte çok katılımlı bir NATO karar-
gâhına dönüşüp dönüşmeyeceği tartışma

konusu olmuş ve endişe yaratmıştır. İstanbul Boğazı'nda NATO'ya bağlı kurulacak böyle bir yapının Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin ruhu ile uyumlu olmayacağı ve Türkiye-Rusya arasında bir gerginlik yaratacağı açıktır. Böyle bir yapı ile birlikte Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nde kısmen de olsa yapılacak herhangi bir değişikliğin; Türkiye'nin egemenliğini tartışmalı hale getirebileceği, jeopolitik gücünü zayıflatabileceği, Karadeniz'de kilit aktör olarak karar alma inisiyatifini yitirebileceği, Karadeniz'in güvenliğini tehlikeye atabileceği ve özellikle Birinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Karadeniz'de serbestçe sancak-varlık gösterme hayalinin peşinden koşan, Rusya'yı ekonomik, siyasi ve askeri olarak güneyden kontrol etmenin/kuşatmanın yollarını arayan, NATO'nun daimi olarak bölgede konuşlanmasını planlayan, Avrasya enerji kaynaklarını ve bu kaynakların ulaştırma hatlarının kontrolünü elinde tutmak isteyen ABD'nin çıkarlarına hizmet edeceği unutulmamalıdır.

Kaldı ki ABD, Rusya'nın Karadeniz'deki saldırganlığına karşı koymayı, bölgedeki müttefiklerin demokratik direncini güçlendirmeyi ve NATO/AB ile koordinasyonu artırarak Karadeniz'de kalıcı bir varlık oluşturmayı amaçlayan 2023 Karadeniz Güvenlik Yasası'nı, 2024 Ulusal Savunma

Yetkilendirme Yasası'nın içine dâhil ederek yasallaştırmıştır. Karadeniz'deki güvenlik sorunları artık askeri boyutla sınırlı değildir. Mayın tehdidi, ticari gemilere yönelik insansız hava/deniz araç saldırılarının yanı sıra enerji hatları, deniz altı kabloları, ticaret yolları ve liman altyapıları da hedef haline gelmiştir. Savaş sona erse de Karadeniz'deki bu çalkantılı durum, kısa ve orta vadede dinecek gibi durmamaktadır.

Bu gelişmeler karşısında, Türkiye'nin bağımsızlığının güvencesi ve dış politikada hukuken tutunabileceği tek dal olan Montrö Boğazlar Sözleşmesi hiçbir zaman tartışmaya konu edilmemeli, tam aksine Sözleşme hükümlerine sıkı sıkıya bağlı kalınmalıdır. Geçmişte, İstanbul Sözleşmesi ve Kanal İstanbul Projesi üzerinden Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ni tartışılır hâle getirilmiş olması,

devlet aklıyla açıklanamaz. 21'inci yüzyılın en önemli istikrar ve denge belgesi olarak varlığını sürdüren Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ni iç siyasete malzeme yapmadan, mevcut statüsünü koruyarak ve geçmiş dönemde olduğu gibi titizlikle ve kararlılıkla uygulayarak Karadeniz'in bir barış denizi olarak kalmasını sağlamak ana hedefimiz olmalıdır. Bu hem bölge ülkeleri hem de bütün uluslararası toplumun ortak menfaatinedir.

Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nde kısmen de olsa yapılacak herhangi bir değişikliğin; Türkiye'nin egemenliğini tartışmalı hale getirebileceği, jeopolitik gücünü zayıflatabileceği, Karadeniz'de kilit aktör olarak karar alma inisiyatifini yitirebileceği, Karadeniz'in güvenliğini tehlikeye atabileceği, ve ... ABD'nin çıkarlarına hizmet edeceği unutulmamalıdır.

30 Ağustos 1922

ZAFER BAYRAMI

“

Zafer,

“Zafer benimdir” diyebilenindir.

Başarı ise

*“Başaracağım” diye başlayarak
sonunda “Başardım” diyebilenindir.*

Gazi m. Kemal

”

Emperyalizme karşı
askeri alanda kazanılan ilk Zafer'in
104.Yılı Kutlu Olsun!

Rahim Tahir

“GÜLMEK, GEREKTİĞİNDE GÜLMEK CİDDİ BİR İŞTİR. LÜTFEN GÜLERKEN CİDDİ OLALIM...”

Metin KARADAĞ

Mimar / Bilimsever

Bizim “gülmek” diye “görüp algıladığımız şey” aslında “algı gerçekleştiği anda bitmiş bir işlemin” ihtiyacı olanları karşılamaktan ibarettir... “Gülmek, algının egzostudur” da diyebiliriz.

Gülmek üzerine okuduğum birkaç makale ve bir iki kitap, popüler bilim dergilerinde yayınlanan tezler bana yeterli gelmemişti. Bir eksiklik vardı. Bana göre gülmeyi anlatmak için söze başlayıp başka şeyler anlatıyorlardı. Oturdum karşıma da kendimi aldım uzun uzun düşünmüştüm. Ve yıllar sonra bu yazı çıktı.

Sonuç olarak; sosyolojik, psikolojik ve kültürel vb. yanlarıyla üzerinde çok şey yazılıp çizilen ve bugün ulaştığı anlamı-

la oluşmuş “gülmek” kavramı ile “gülmek eylemi” arasında kurulan ilişkilerle “neredeyse” hiçbir bağı olmadığı fark ettim. Evet “Nerdeyse” çünkü o güne kadar konu üzerine harcanan emeklere saygısızlık etmek istemiyordum.

Dahası “Gülme Eylemi”nin bedenimizin acil fiziksel/kimyasal son toplamda da “biyolojik ihtiyacını karşılama refleksi” olduğunu fark ettim...

Şimdi durun ve gülme eylemimizin genelleşmiş hareketleri olarak aklınıza gelenleri gözden geçirelim.

Katıla katıla gülerken;

a) Yüz kaslarımız gerilir, esner... (Gülen yüzümüz kırışır ya.)

b) Karın kaslarımız gerilir, esner... (Çok gülmünce karın kaslarımız ağrır.)

c) Karın üstü, akciğer altı diyafram kasımız; karın kaslarının da desteği ile gerilir ve esner... (Sarsılırız da)

d) Karın ve diyafram kaslarımızın desteği ile sıkıştırılan akciğerlerimiz kademeli olarak içindeki havayı kasılma/esneme/gerilmeler kahkaha sesi eşliğinde dışarı verir... (Gülme yüksek sesle duyulur)

e) Kalbimiz bu kasılmalarla daha da fazla basınçla kan pompalar...

Peki, tüm bunlar neye dayanır, yani sadece gülme görüntüsünü verme çabamız olmaz.

Evet, işte acı gerçek burada başlıyor.

Tüm bu gülme eylemimizi oluşturan hareketler; sadece basıncı artırılarak akış hızı/debisi artırılmış olan kan dolaşımımızın kafa (beyin) bölgesine (küçük kan dolaşımı) yüksek hız ile daha fazla kan gönderilmesine yol açar.

Zaten gülme sonrasında alı al moru mor olarak kızarmamız da bundandır...

Peki bu kadar kan, nasıl bir ihtiyacı karşılamak için kafa bölgemize pompalanır?...

Hatta yüz kaslarımızın (a şıkkı) gerilmesi, kafa bölgesine gelen kanın "kafa iç bölgesine" doğru yönelmesi için gerek ve şarttır.

Peki kafa iç bölgemizde ne vardır? Beyin!... (Aaa tamam şimdi olduuu!)

Beyinde bütün sinapsların bir orkestra tarafından çalınan eserin "kreşendo" anındaki yükselerek patlaması gibi aynı anda veri aktarması sırasında, yüksek oranda sakkarozun fosfor eşliğinde yakılır...

Enerji yakıtının tüketilmesi sonrasında ortaya çıkan açık;

durduk yerde kanda bir sakkaroz yükselmesi olamayacağı için beyine gelen kanın hızını artırarak debisinin (yukarıdaki işlemler) yükseltilebilmesine bağlıdır...

Peki buna ne sebep olmuş olabilir?...

İşte, şimdi bu sahneye dikkat ediniz:

O sırada aramızdan birisi fıkra anlatıyor ve biz pür dikkat izliyoruz.

Fıkranın kısa bilgilerinin kurgusu (Hani, iyi anlatana da bağlıdır ya.) aynen bir yay gibi bizim "algılama ihtiyacımızı" merakla birlikte gittikçe daha yükseğe taşıyor. O sırada boşluktayız... Kurguyu kafamızda birleştiremiyoruz ve büyük bir merak ve ilgiyle o sihirli anı bekliyoruz.

Yani fıkranın son sihirli sözüne kadar kurulduk ta kurulduk; fıkranın sonunu bekliyoruz.

İşte o son söz söylendiğinde, o ana kadar kurulmuş olan yay kırılır ve süper pozisyon yani "algı bütünleşmesi" gerçekleşir!... Ve algımızın o süper noktasında, sinapslarımızın hizmetindeki sakkaroz fosforla parçalanıp seller gibi enerjisini boşaltır... Sakkaroz moleküllerinin parçalanırken çıkan tınısı (frekans ya da impuls) algımızın tınısıyla birbirine karışır.

Acil durum alarmı orayı kıyamet yerine çevirir. Çünkü boşalan yani yakılan enerji yeni sakkaroz ile derhal takviye edilmelidir...

İşte yukarıdaki sıralı fizyonomik işlemlerin tümü beyinde oluşan bu enerji eksikliğini gidermek içindir...

Bizim "gülmek" diye "görüp algıladığımız şey" aslında "algı gerçekleştiği anda bitmiş bir işlemin" ihtiyacı olanları karşılamaktan ibarettir... "Gülmek, algının egzostudur" da diyebiliriz.

Sahi, gülerken, "gerçekten gülmekte olduğunuza" emin misiniz?

Not: Bu konudaki ilk yazım yıllar önce (1991-92 yıllarında Aziz Nesin'in öncülüğünde oluşturulan "Onbinler AŞ kendi başına bir gazete çıkarma gücüne sahip olamadığı için Aydınlık Gazetesi'nin o günkü yönetimiyle anlaşarak bir "destek ortaklığı" kurmuştu. Bilim Ütopya Dergisi de haftalık eki idi...) Aydınlık Gazetesi'nin Bilim Ütopya ekinde "Gülmek, gerektiğinde gülmek ciddi bir iştir. Lütfen gülerken ciddi olalım..." başlığı yayınlanmıştı. Bu kez yazıyı, konuyu yeniden ele alarak (20 Kasım 2016) HBT Dergi için de yazmıştım.

KUVÂYİ MİLLÎYE DESTANI ÜÇÜNCÜ BAP (2)

Gece, Tophane rıhtımında
Kamacı ustası Bekir Usta ona:
“Evlâdım İsmail,” dedi,
“hiç kimseye değil,” dedi,
“bu, sana emanettir.”
Ve Kerempe Fenerinde
düşman projektörü dolaşınca takanın yel-
kenlerinde,
İsmail, reisinden izin isteyip,
“Şaban Reis,” deyip,
“emaneti yerine götürmeliyiz,” deyip
atladı takanın patalyasına,
açıldı.
“Allah büyük
ama kayık küçük” demiş Yahudi.
İsmail bodoslamadan bir sağnak yedi,
bir sağnak daha,
peşinden üç-kardeşler.
Ve denizi bıçak atmak kadar iyi bilmeseydi
eğer
alabora olacaktı.
Rüzgâr tam kerte yıldız dönüyor.
Ta karşıda bir kırmızı damla ışıktan görünüyor:
Sıvastopol’a giden bir geminin
sancak feneri.
Elleri kanayarak
çekiyor İsmail kürekleri.
İsmail rahattır.
Kavgadan
ve emanetinden başka her şeyin haricinde,
İsmail unsurunun içinde.
Emanet:
bir ağır makinalı
tüfektir.
Ve İsmail’in gözü tutmazsa liman reislerini
ta Ankara’ya kadar gidip
onu kendi eliyle teslim edecektir.
Rüzgâr bocalıyor.
Belki karayel gösterecek.
En azdan on beş mil uzaktır en yakın sahil.
Fakat İsmail
ellerine güvenir.

O eller ekmeği, küreklerin sapını, dümenin
yekesini

ve Kemeraltı’nda Fotika’nın memesini
aynı emniyetle tutarlar.

Rüzgâr karayel göstermedi.

Yüz kerte birden atlayıp rüzgâr

bir anda bütün ipleri bıçakla kesilmiş gibi
düştü.

İsmail beklemiyordu bunu.

Dalgalar bir müddet daha

yuvarlandılar teknenin altında

sonra deniz dümdüz

ve simsiyah

durdu.

İsmail şaşırıp bıraktı kürekleri.

Ne korkunçtur düşmek kavganın haricine.

Bir ürperme geldi İsmail’in içine.

Ve bir balık gibi ürker,

bir sandal

bir çift kürek

ve durgun

ölü bir deniz şeklinde

gördü yalnızlığı.

Ve birdenbire

öyle kahrolup

duydu ki insansızlığı

yıldı elleri,

yüklendi küreklere,

kırıldı kürekler.

Sular tekneyi açığa sürüklüyor.

Artık hiçbir şey mümkün değil.

Kaldı ölü bir denizin ortasında

kanayan elleri ve emanetiyle İsmail.

İlkönce küfretti.

Sonra, «elham» okumak geldi içinden.

Sonra, güldü,

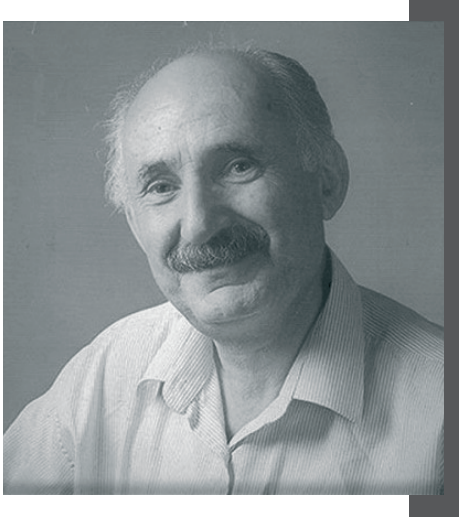
eğilip okşadı mübarek
emaneti.

Sonra...

Sonra, malûm olmadı insanlara

Arhaveli İsmail’in âkıbeti..

KARA SESLİ KARANLIK

Turan DURSUN

Yazık ki, görülen durum çok acı. Uzun süredir İslamcılığa çok önemli ödünler verilmiştir. Korkunç yatırımlar yapılmıştır. Din öğrenimi veren okullar vardı; yenileriyle sayıları artırılmıştır. Ayrıca buralardan çıkanlara yeni kapılar açılmıştır. Her meslek dalında, devlet erkinin her kesiminde, yönetimin her basamağında bunlardan var şimdi. Hem de bol bol. Mühendisi, avukatı, savcısı, yargıcı, yöneticisi, parlamenterleri... İslamcılar, tarihte rastlanmadığı ölçüde ekonomik tabanlıdır günümüzde. Hem de uluslararası boyutta... Örgütü var, arkası var, parası var... Laik ve "aydın" görünen kesiminse, koyu bir aymazlığı. Tam bir demagojiye dönüştürdükleri "demokratik"leri. Korkaklıklarının arkasına sakladıkları "taktik"leri, karanlıkçılarla "ittifak" hevesleri. Kimilerinin de "oy kaygıları". "Yasakçılık çözüm değil" deniyor. Elbette ki yalnız başına çözüm olamaz bu. Trafik yasakları trafik sorunu için yalnız başına çözüm oluyor mu? Ama gelin, trafik yasaklarını kaldırın, olur mu? Laiklik konusundaki sorunların çözümü için de, "yasaklar"lar yanında, buna yönelik sağlıklı, çağdaş eğitim gerekir. "Laikliğe aykırılıklar"a ilişkin yasakları kaldırmak olamaz, doğru olmaz. İslamın yaygın olduğu bir ülkede hiç doğru olmaz bu. İslam, yalnız "inanç" değildir, "eylem"dir de. Yaşamın her dalına kollarını uzatmış bir

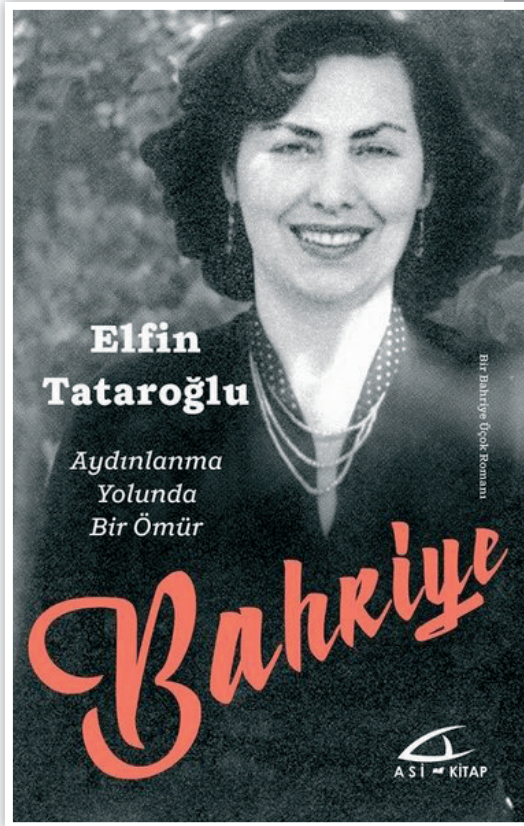
eylem. "Laikliğe aykırılıklar"a ilişkin "yasak"ları, kaldırmak şöyle dursun; Anayasaya göre önerilemez bile. Hukuku bir parçacık bilen, bunu da bilir. Bunun için "demokrasi" de gerekçe olarak ileri sürülemez. Demokrasi için "demokrasiye aykırılıklar" serbest bırakılmaz. İslam şeriatının kendisi "demokrasi"ye terstir. Ne demokrasi dinler, ne özgürlük. Bunlardan vazgeçmedikçe -ki buna kimsenin gücü yetmez- "şeriatçılar"a: "buyurun kendi partinizi, şeriat partinizi kurun!" denemez. "Demokrasinin Batı'daki ölçüsüyle benimsemesi"nin gereği bu değildir. Camilerdeki cemaatin özgürce partilerini kurmaları ve meydanlarda mitinglerini yapmaları, Batı'daki ölçüleriyle "demokrasi" adına istenemez.

Şeriat yolundaki oluşumlar "terör" yolundaki oluşumlardır. Batı demokrasisinde terör serbest değildir, terör partisi yoktur. Basında, "Tahran Radyo'sunun tahrik ettiği" ve "Şeriat kansız gelmez" dediği haberi verildi. Terörün kaynağı, Humeyni'nin kafası değildir yalnızca. Onun "fetva"sı da değildir. "Şeriat"tır. Humeyni'yi tek ölçü almak yanlıştır. İşte "kara ses" Cemaleddin, şeriata dayanıyor. Kitabından dolayı İlhan Arsel için "öldürün!" diye haykırırken şeriat terörünü yansıtmıştır.

Tempo, 19 Mart 1989, yıl 2, sayı 12

Okuyalım...

Aydınlanma Yolunda Bir Ömür BAHRIYE

“Makası, evin girişindeki konsolun ilk çekmecesinde buldu.

İpleri kesmeye çalıştı.

Paket zor açılıyordu. Yırtık yerinden içine baktı, kitapları gördü.

Kumru bir an annesiyle göz göze geldi ve “Anne, şimdi açma!” diye bağırdı...

Bahriye açmaya niyetliydi.

‘Kumru...’ dedi.

‘Sen uzak dur kızım’

6 Ekim 1990 günü evine gönderilen bombalı paketle hayata veda eden Doç. Dr. Bahriye Üçok’un fırtınalarla dolu yaşamı...

Trabzon ve Ordu’da geçen ilk çocukluk günleri...

Gençlik yıllarında aldığı opera eğitimi...

Babasıyla yıllar sonra yaşadığı hüznü buluşma...

İlahiyat Fakültesi’nde cübbe giyen ilk kadın akademisyen...

Atatürk devrimlerinin, İslam’la çelişmediğini ispata adanmış bir ömür...

Terör örgütlerinin hedefine otururken adım adım yaklaşan ölümün soğuk nefesi...

Türk aydınlanmasının öncülerinden Doç. Dr. Bahriye Üçok’un soluk soluğa geçen yaşamına tanık olmaya hazır mısınız?

Okuyalım...

DENİZE BAKMA DENİZDEN BAK KARDAK

25 Aralık 1995 günü Ege Denizi'nde bir gemi kazası meydana gelir. Başlangıçta basit bir deniz kazası olarak algılansa da kısa sürede diplomatik bir krize dönüşür. Bu geminin kurtuluş hikâyesi doğurduğu sonuçlar itibarıyla uluslararası bir kimlik kazanır ve her şeyden önemlisi bizi Ege Denizi gibi dar ve sıkışık bir denizde farkında bile olmadığımız temel bir sorunla, yani "egemenlik" ve "paylaşım" sorunuyla tanıştırır. Yunan mitolojisinde deniz tanrısı Poseidon'un hem bütün denizlere hükmettiğine

hem de üç dişli yabasıyla karalardan kopardığı kara parçalarını denize fırlatarak adaları meydana getirdiğine inanılır. Aynı zamanda enginlere açılmış bir geminin de kaderi Poseidon'un ellerindedir. Poseidon'un Anadolu'dan koparıp denize fırlatmak suretiyle yarattığı ada, adacık ve kayalıklardan "Kardak Kayalıkları" 25 Aralık 1995'te Figen Akat'ın kaderi olur.

Bora Serdar

25 Aralık 1995 günü saat 23.00'de Figen Akat isimli bir yük gemisinin karaya oturmasıyla ismini ilk kez duyduğumuz Kardak, asla "iki küçük kaya parçası" değildir...

Kardak, sahipliğini Yunanistan'a vermememiz durumunda kaybedeceğimiz, "Konya'dan daha büyük bir alandaki deniz egemenliğimizdir."

Kardak, o sulara balıkçılarımızın avladığı balıktır.

Deniz altındaki değer biçilemez yeraltı zenginliğidir.

İstanbul'dan avara eden gemilerin özgür rotasıdır.

Kendisiyle aynı statüde olan başka yüzlerce adacığın "tapusu"dur.

Yani sadece bizim değil, doğmamış çocuklarımız için "egemenlik"tir, Kardak...

Doğa'nın Ege'de özene bezene işlediği dantelinin en güzel ilmeğidir.

Eğer olmasaydı; emin olun Yunanistan, yüzüne bile bakmazdı!...

Kardak, "vatan"dır!

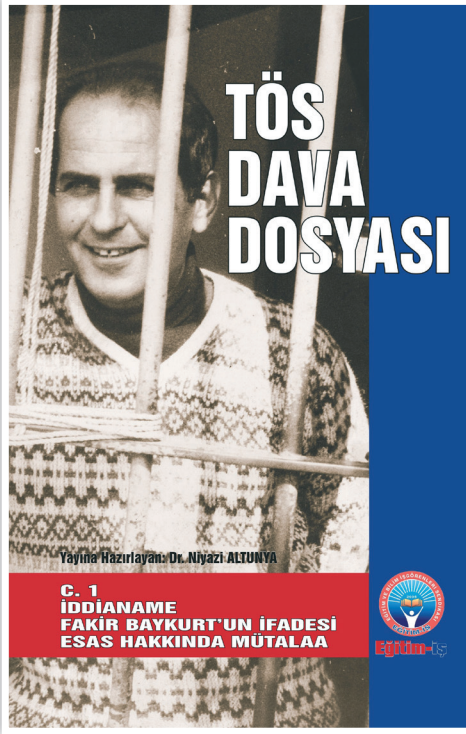
Kardak, "vefasızlık"tır!

Yıllar süren ve bu konuda başka hiçbir kaynağa gerek bırakmayacak şekilde mükemmeli arayan sevgili kardeşim Bora'nın ellerine, emeğine ve yüreğine sağlık!

Mustafa Mutlu

Okuyalım...

TÖS DAVA DOSYASI

TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt yıllar sonra bu dava hakkında şunları söylüyor:

“O dâvadaki tutukluluğumuz geçten geç bitti. Başka nedenler bulundu, içerde tutulmamız uzatıldı. Bu arada (...) af yasası çıktı. TÖS Dâvası bitmemişti, ama yasadan yararlanırsak hemen bitebilir, biz de geçer giderdik.

“Devletin sıkıyönetim savcısının kaleminde öğretmenlere yönelen kondurmaların o halde kalması doğru olur muydu? İlerde ‘Aftan yaralanıp cezadan kurtuldunuz!’ diye başımıza kakılırdı. Sanıklar, savunmanlar bir araya gelip karara verdik:

“Af’tan yararlanmayacağız!”

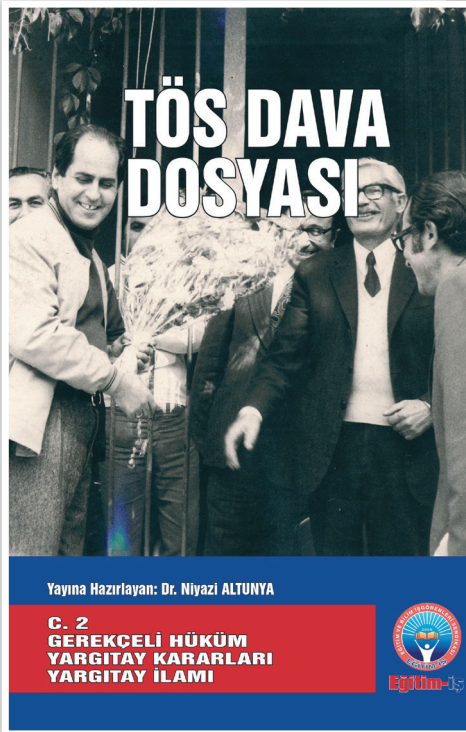
Kendimize nasıl bu kadar güveniyorduk? Ayrıntılarını özyaşamöykümde anlattım; başka çıkar yolumuz yoktu, güvenmemiz gerekiyordu.

Yargılanmayı sürdürdük, dâva bitti sonunda. 2 Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi’nin kararına göre bize 8 yıl, 10 ay, 20 gün ağır hapis cezası biçildi (...) Askeri Yargıtay’a gittik. Askeri Yargıtay, iki kamyon tutarındaki dosyaları inceledi. Çok uzun sürdü bu iş. Duruşmaya çıktık, savunma yaptık. Sonuçta, sıkıyönetim mahkemesinin kararını ‘hem asıldan hem usulden’ bozdu. Böylece beraat ettik...

Ama bir de baktım, ansiklopedilere kadar ‘af yasasından yararlanarak özgürlüğüme kavuştuğum’ yazılıyor. Askeri savcı da sanki bizi cezaya çarptırmış gibi anlı şanlı İddianame’sini, Esas Hakkında Mütalaasını kitap olarak bastırılmış, sattırıyor. Yurdun çileli öğretmenlerini acımasızca suçlamayı sürdürüp yerin dibine batırıyor. Üstelik, İddianame’sinde eleştirdiği yöneticilerin partisinden milletvekili olarak Meclis’e girmişti. Askeri savcının milletvekilliği sürer, kitabı satar hâlâ...

Kısacası; TÖS örneğinden alınacak çok öğrencia [ders] vardır. Önce yöneticiler, sonra öğretmenler, özellikle bugünkü genç öğretmenler bu dersi kavrayıp almak zorundadır.

Niyazi ALTUNYA

Bizden Haberler

GENEL BAŞKANIMIZ VE GYK ÜYELERİMİZİN İZMİR PROGRAMI

Genel Başkanımız Mustafa Hüsnü Bozkurt, GYK Üyelerimiz, İzmir Şube Başkanlarımız ve yönetimleri ile üyelerimizle birlikte; 1926 yılında Atatürk'ün yazılı emriyle İzmir Belediyesi mülkiyetine verilen ve o günden beri kamu hizmetinde kullanılan, son dönemde de 145 bin İzmirli yurttaşımıza

meslek kazandıran Meslek Fabrikası'na Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından el konulması üzerine İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı'nca başlatılan nöbet eylemine destek vermek üzere 2026 yılının ilk İzmir Şubeleri Eşgüdüm Toplantısını fabrika önündeki nöbet alanında yaptı. (11 Nisan 2026)

12 NİSAN 2026 PAZAR

Saat: 12.00

Köy Enstitüleri Kuruluş Yıl Dönümü Anma Programı

Yer: Kemalpaşa Sütçüler Köyü

13 NİSAN 2026 PAZARTESİ

Saat: 10.00

Bergama Cumhuriyet Anıtı Çelenk Sunumu

Saat: 10.30

Atatürk'ün Bergama'ya Gelişinin 92. Yıl Dönümü Etkinlik Programı

Yer: Bergama Atatürk Meydanı

Saat: 13.00

"Atatürk'ün Bergama'ya Gelişinin 92. Yıl Dönümü" Söyleşisi

Konuşmacılar:

Mustafa Hüsnü Bozkurt - ADD Genel Başkanı

Gökmen Ulu - Gazeteci, Yazar

Yer: Bergama Kültür Merkezi

BORNOVA BELEDİYE BAŞKANI ÖMER EKŞİ'YE ZİYARET

Genel Başkanımız Mustafa Hüsnü Bozkurt, GYK Üyelerimiz ve İzmir Şubeleri Eşgüdüm Başkanımız; Bornova Belediye Başkanı Ömer Ekşi'ye makamında "Geçmiş olsun" ziyaretinde bulundu. (12 Nisan 2026)

BERGAMA BELEDİYE BAŞKANI PROF. DR. TANJU ÇELİK'E ZİYARET

Genel Başkanımız Mustafa Hüsnü Bozkurt, GYK Üyelerimiz ve İzmir Şube Başkanlarımız; Bergama Belediye Başkanı Prof. Dr. Tanju Çelik'i makamında ziyaret etti. (13 Nisan 2026)

MENDERES BELEDİYE BAŞKANI İLKAY ÇİÇEK'E ZİYARET

Genel Başkanımız Mustafa Hüsnü Bozkurt, GYK Üyelerimiz ve İzmir Şube Başkanlarımız; Menderes Belediye Başkanı İlkay Çiçek'i makamında ziyaret etti. (14 Nisan 2026)

ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI'MIZDA SİHHİYE ZAFER ANITI'NA ÇELENK SUNDUK

Çankaya Şubemizin düzenlediği törenle 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'mızı Genel Başkan Vekilimiz B. Safa Yenice başkanlığında, GYK Üyelerimiz, Çankaya Şube Başkanı ve Yönetimi ile üyelerimizin, demokratik kitle örgütleri ve siyasi parti temsilcilerinin katılımıyla Sıhhiye Zafer Anıtı'nda Büyük Atatürk ve aziz şehitlerimize saygılarımızı ve minnet duygularımızı sunarak kutladık.

ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI'MIZI ANITKABİR'DE RESMİ TÖRENLE KUTLADIK

Genel Başkan Vekilimiz Sayın B. Safa Yenice başkanlığında GYK Üyelerimiz, Şube Başkanlarımız ve üyelerimizden oluşan heyetimiz 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'mızı Anıtkabir'de resmi

törenle kutladı. Kurtarıcımız, Kurucumuz, Değişmez Önder'imiz Büyük Atatürk'e saygılarımızı sundu. Genel Başkan Vekilimiz Şeref Defteri'ni imzaladı ve heyetimiz 2. Cumhurbaşkanı'mız İsmet İnönü'yü ziyaret etti.

ANITKABİR ŞEREF DEFTERİ YAZIMIZ

BÜYÜK KOMUTAN, BÜYÜK DEVRİMCİ, BÜYÜK DEVLET ADAMI ATATÜRK,

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı nedeniyle, size şükranlarımızı sunmaya geldik.

Güven duyulan bir komutan olarak, vatan savunması için "ölmeyi emrettiğinizde", bu halkın, vatani için tereddüt etmeden ölüme atıldığını gördünüz.

Bu inançla, halk egemenliğine dayanan bir Meclis kurdunuz ve savaşı da bu Meclis'le yöneterek, emperyalizmi dize getirdiniz.

Zaferden sonra, saygın, onurlu bir "ulus" yapısı oluşturup, onu da en güvenli ve bütünlüklü çatı olan "ulus devlet" çatısı altında birleştirdiniz.

İnşa ettiğiniz ulusal egemenliğin özünü, ulus iradesinin oluşturduğunu,

"Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" ifadenizle ortaya koydunuz.

İçerde toplumsal eşitliği, hukuksal güvencelere bağladınız. Dışa karşı da "tam bağımsızlık", vazgeçilmez ilkeniz oldu. Gerçekçi ve bilinçli ilkeleriniz sayesinde, "yurtta barış, dünyada barış" prensibinizle, bölgemiz sürekli ateş çemberindeyken, bu ülke 100 yıl savaş görmedi.

İşte bu "ulus devletimiz" ve "ulus" yapımız, "Cumhuriyet rejimimiz" yeniden iç ve dış söylemlerle saldırılara uğramaktadır. "laik, üniter, ulus devlet ve resmi dilde birlik" yaşamsal ilkemizle, bu zorlukları da aşacağız.

*Bu bayramın sahibi çocuklarımız, ülkemizin en kıymetli varlıkları olup, ne yazık ki, çok boyutlu, çok ciddi sorunlar yaşamaktadırlar. Ulusal egemenliğimizin temeli olan laik düzenin, çok kan kaybetmesi, milli, bilimsel, kamucu ve özgürlükçü eğitim hedefimizden gerilere düşmemize neden olmuştur. Ancak, **koyduğunuz hedefler için mücadeleye devam edeceğimizden hiç kuşku-nuz olmasın.***

Büyük Atatürk, toplumumuzun gözünde, her gün daha çok büyümektesiniz. Anıtkabir de ziyaretinize gelenlerin sayısı 2025 yılında 8 milyon 242 bine ulaşmıştır. Vefatınızdan 87 yıl sonra, böylesi bir ziyaretçi akımının olması, dünyada hiçbir lidere nasip olmamıştır.

Atatürkçü Düşünce Derneği olarak gösterdiğiniz yönden, ödün vermeden, sapmadan, savrulmadan yürümeye devam edeceğimizi arz ederiz.

BATI KARADENİZ BÖLGE TOPLANTIMIZ SAFRANBOLU'DA YAPILDI

Batı Karadeniz Bölge Toplantımız Karabük'ün Safranbolu ilçesinde düzenlendi. Batı Karadeniz Bölge Toplantısı'na; Bartın, Bolu, Çankırı, Düzce, Karabük, Safranbolu ve Zonguldak (Alaplı, Çaycuma, Devrek, Karadeniz Ereğlisi) Başkanlıkları katıldı. Toplantıda bölgedeki çalışmaların yanı sıra Türkiye'nin mevcut ekonomi politikaları başta olmak üzere ülke gündemine ilişkin konusunda düşünceler aktarıldı. (25 Nisan 2026)

GENÇLİK KOLLARIMIZ DENİZLİ'DE KAMP DÜZENLEDİ

Gençlik Kolları Genel Başkanımız Nihat Arda MERCAN ve GYK Üyemiz Erkan ÇİÇEK ile Genç Atatürkçülerin katılımlarıyla Denizli'de kamp düzenlendi. (12 Mayıs 2026)

İSTANBUL BÖLGE TOPLANTIMIZ DÜZENLENDİ

İstanbul Bölge toplantımız Maltepe Şubeniz ev sahipliğinde Maltepe Belediyesi Türkan Saylan Kültür Merkezi'nde yapıldı. (16 Mayıs 2026)

"19 MAYIS 1919 RUHUyla ATATÜRK GENÇLİĞİ BULUŞUYOR" PROGRAMIMIZ

"19 Mayıs 1919 Ruhuyla Atatürk Gençliği Buluşuyor" etkinliğinde; Genel Başkanımız Mustafa Hüsnü Bozkurt, GYK, GDK, YDK üyelerimiz ve İstanbul'un tüm ilçelerinden yüzlerce ATATÜRK GENÇİ buluştu. (17 Mayıs 2026)

GENÇLİK VE SPOR BAYRAMI'MIZI ANITKABİR'DE RESMİ TÖRENLE KUTLADIK

Genel Başkan Vekilimiz Sayın B. Safa Yenice başkanlığında GYK Üyelerimiz, Şube Başkanlarımız ve üyelerimizden oluşan heyetimiz 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'mızı Anıtkabir'de

resmi törenle kutladı. Kurtarıcımız ve Kurucumuz Büyük Atatürk'e saygılarımızı sundu. Genel Başkan Vekilimiz Şeref Defteri'ni imzaladı ve heyetimiz 2. Cumhurbaşkanımız İsmet İnönü'yü ziyaret etti.

ANITKABİR ŞEREF DEFTERİ YAZIMIZ

BÜYÜK KOMUTAN, BÜYÜK DEVRİMCİ, BÜYÜK DEVLET ADAMI ATATÜRK,

19 Mayıs "Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı" nedeniyle şükranlarımızı sunmaya geldik.

İstanbul'a geldiğinizde, şehrin işgal altındaki görüntüsü size büyük acı vermiş, ama umutsuzluğa düşürmemiş, tersine mücadele kararlılığınızı ve zafer inancınızı pekiştirmişti.

Burada, yaklaşık altı ay süren çalışmalarınızla, ülkenin kurtuluşu için yapılması gerekenleri düşünüp, görüşmeler yaparak, konuyu zihninizde daha da olgunlaştırdınız. Sadece işgalci emperyalistleri ve işbirlikçi uşaklarını kovmanın yetmeyeceğini, gelecekte kurulması gereken düzenin, halk egemenliğine dayalı bir Cumhuriyet olması gerektiğini saptadınız. Ancak bu fikrinizi, zamanı gelince açıklamak üzere, aklınızda kutsal bir sır gibi sakladınız.

Her adımın tam bağımsızlık eksenini doğrultusunda atılmasını, halkla görüşmeler ve kongreler yapılarak hayata geçirilmesini ilke edindiniz. Fikrinizin inanca dönüşmüş meşalesini 19 Mayıs 1919 da Samsun'a taşıdınız. Bir bütünlük içinde kurmuş olduğunuz stratejilerle ilerleyerek Cumhuriyet'i kurdunuz.

Kapitalist sistem bugün de, yapısından kaynaklanan yeni krizlerini de, yine savaş ve işgallerle mazlum milletlerin kaynaklarını gasp ederek çözmek istiyor. Bu saldırgan yapıyı iyi bilen biri olarak, 1 Aralık 1921 tarihinde "Biz, bizi mahvetmek isteyen emperyalizme karşı ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı savaşmayı uygun gören bir mesleği izleyen insanlarız." demiştiniz. Bu söyleminizden görevimizi almış ve kavramış, her yaştaki fikri genç insanlar olarak, aynı azim ve kararlılıkla mücadele etmeye devam edeceğimizi bilmenizi isteriz.

Büyük Atatürk, kutladığımız bu bayramın sahibi gençlere karşı görev ve sorumluluklarımızı yeterince yerine getiremediğimiz için özaleştiri yapmamızı isterdiniz ... Yani gelecekte bu ülkeyi yönetecek gençlerin bilim ve teknolojiye, yapay zekada, robot teknolojisinde ve yaşamın her alanında çağının çağdaşı ve öncüsü olacak şekilde eğitilip yetiştirilmelerini isterdiniz... Artık dünya egemenlerinin bu araçlarla sömürge düzenini genişlettiğini bize anımsatırdınız... Biz de bu bilinçle, bilimin, laikliğin, kamucu milli eğitimin, "yeniden Atatürk Cumhuriyeti" nin, temeli olması için yılmadan çalışacağız.

19 Mayıs 1919 da başlattığınız mücadeleyle kurduğunuz Cumhuriyet ve onun yaşamsal devrimleri, bazı yaralar almış olsa da, hep aklımızdadır, bilincimizdedir, vazgeçilmezimizdir.

Arz ederiz.

GENÇLİK VE SPOR BAYRAMI'MIZDA SİHHİYE ZAFER ANITI'NA ÇELENK SUNDUK

Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkezi olarak düzenlediğimiz törenle 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'mızı Genel Başkan Vekilimiz B. Safa Yenice başkanlığında, GYK Üyelerimiz, Çankaya Şube Başkanımız ve Yönetimi ile üyelerimizin, demokratik kitle örgütleri ve siyasi parti temsilcilerinin katılımıyla Sıhhiye Zafer Anıtı'nda Büyük Atatürk ve aziz şehitlerimize saygılarımızı ve minnet duygularımızı sunarak kutladık.

GENÇLİK KOLLARIMIZ SAMSUN'DA KAMP DÜZENLEDİ

Gençlik Kolları Genel Başkanımız Nihat Arda MERCAN ve Genel Denetleme Kurulu Üyemiz Ali Özgür Bilgiç ile Genç Atatürkçülerin katılımıyla Samsun'da kamp düzenlendi. (20 Mayıs 2026)

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE TOPLULUĞU'NUN ZİYARETİ

Kırıkkale Üniversitesi Atatürkçü Düşünce Topluluğu (ADT) Yönetim Kurulu Başkanı Ege Ulaş Başar ve İnsan Kaynaklarından Sorumlu Başkan Yardımcısı Elif Gamze Sonkaya Genel Merkezimizi ziyaret ederek, Genel Başkan Yardımcımız Hatice Topçu ile görüştü. (20 Mayıs 2026)

CHP'NİN SEÇİLMİŞ GENEL BAŞKANI ÖZGÜR ÖZEL'E TBMM'DEKİ MAKAMINDA ZİYARET

Genel Başkanımız Mustafa Hüsnü Bozkurt ve Genel Saymanımız Basri Gürsoy, CHP'nin seçilmiş Genel Başkanı Özgür Özel'i TBMM'deki makamında ziyaret ederek, sorunu memleket sorunu olarak gördüğümüzü belirten üniter ulus devletimize, laik Cumhuriyet'imize, dil birliğimize ve ülke ve millet olarak bölünmez bütünlüğümüze sahip çıkma ve tarihin doğru yerinde durma sorumluluğumuzla dayanışma duygularımızı ilettiler. (2 Haziran 2026)

CUMHURİYET GAZETESİ YAZARI IŞIK KANSU'NUN ZİYARETİ

Cumhuriyet gazetesi yazarı ve Cumhuriyet Vakfı Genel Sekreteri Sayın Işık Kansu, Genel Merkezimizi ziyaret ettiler. (2 Haziran 2026)

Ö. DIŞİŞLERİ BAKANİ MURAT KARAYALÇIN'IN ZİYARETİ

Önceki Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Murat Karayalçın, Genel Merkezimizi ziyaret ettiler. (3 Haziran 2026)

ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI AYŞE ÜNLÜCE'YE ZİYARET

Genel Başkanımız Mustafa Hüsnü Bozkurt, Genel Sekreter Yardımcımız Taylan Devrim Ercan, Eskişehir Şube Başkanımız Mehmet Avcı, şube yöneticilerimiz ve gençlerimizle makamında ziyaret ettiği Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı Ayşe Ünlüce ile hem sohbet etti hem de üyeliğini kutlayıp üye kartını sunarak rozetini taktı. (19 Haziran 2026)

ESKİŞEHİR'İN EFSANE BELEDİYE BAŞKANI PROF. DR. YILMAZ BÜYÜKERŞEN VE BALMUMU HEYKELLER MÜZESİ ZİYARETİ

Eskişehir'i baştan yaratan efsane Belediye Başkanı, sanat ve siyaset insanı Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen tarafından Genel Başkanımız Mustafa Hüsnü Bozkurt'un yapılan balmumu heykelinin Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Balmumu Heykel Müzesi'ndeki

yerine yerleştirilmesine; Genel Başkanımız Mustafa Hüsnü Bozkurt ve eşi Nur Bozkurt, Genel Sekreter Yardımcımız Taylan Devrim Ercan, Eskişehir Şube Başkanımız Mehmet Avcı, şube yöneticilerimiz ve gençlerimiz eşlik etti. (19 Haziran 2026)

ODUNPAZARI BELEDİYE BAŞKANI KAZIM KURT'A ZİYARET

Genel Başkanımız Mustafa Hüsnü Bozkurt, Genel Sekreter Yardımcımız Taylan Devrim Ercan, Eskişehir Şube Başkanımız Mehmet Avcı, şube yöneticilerimiz ve gençlerimizle birlikte Odunpazarı Belediye Başkanı Kazım Kurt'u makamında ziyaret etti. (19 Haziran 2026)

ESKİŞEHİR "YENİDEN ATATÜRK CUMHURİYETİ" KONFERANSI

Atatürkçü Düşünce Derneği Eskişehir Şubemizin düzenlediği, Genel Başkanımız Mustafa Hüsnü Bozkurt'un konuşmacı olduğu "Yeniden Atatürk Cumhuriyeti" konferansında Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan, Odunpazarı Belediye Başkanı Kazım Kurt, Büyükşehir ve Tepebaşı Belediye Başkan Vekilleri, siyasi parti il başkanları, şube başkanlarımız, üyelerimiz, vatansever yurttaşlarımızla bir araya geldik. (20 Haziran 2026)

26 HAZİRAN 2026 CUMA

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Vahap Seçer Ziyareti

Saat: 19.30 - "YENİDEN ATATÜRK CUMHURİYETİ" KONFERANSI

Konuşmacı: Mustafa Hüsnü Bozkurt - ADD Genel Başkanı

Yer: Mezitli Belediyesi Açık Hava Amfi Tiyatrosu

27 HAZİRAN CUMARTESİ

Saat: 11.00 - Haziran Ayı GYK Toplantısı

Yer: Yenişehir Belediyesi Atatürk Kültür Merkezi

Saat: 13.00 - Doğu Akdeniz Bölge Toplantısı

Yer: Yenişehir Belediyesi Atatürk Kültür Merkezi

Saat: 17.00 - "YENİDEN ATATÜRK CUMHURİYETİ" KONFERANSI

Konuşmacı: Mustafa Hüsnü Bozkurt - ADD Genel Başkanı

Yer: Mersin Büyükşehir Belediyesi Hal Kompleksi - Erdemli

ADD TV'den...

Saygıdeğer Okurlarımız ve İzleyicilerimiz,

ADD TV, yayın yaşamına başladığı günden beri her toplumsal soruna parmak basmış; yurttaşlarımızın haykırışına eşlik etmiş; yalnızca “eşlik” etmekle kalmamış, 103 yaşını dolduran Cumhuriyet’imizin kuruluş felsefesinin, toplumsal sorunların çözümünde, güncel esin kaynağı olduğunun altını çizmiştir...

ADD TV, 37 yıllık örgütlü mücadelemizin olgunluğuyla; Atatürkçü Düşün’ün yön gösterici niteliğini evlerinize, fabrikalarınıza ve tarlalarınıza taşımanın azmi, Kemalizm’in bayrak-tarlığını dijital ortamlarda da yükseltmenin kararlılığındadır...

Ancak, amaçladığımız düzeyde değiliz! Karşıdevrimin medya ağında kurduğu tekelleşme, günbegün halkın haber alma ve bilgi edinme hakkını tehdit ederken; daha çok evde izlenmeli, daha çok fabrikada yankılanmalı, daha çok tarlada türkölere eşlik etmeliyiz...

DESTEKLERİNİZLE GÜÇLÜYÜZ!

Abone Olmayı, Beğenmeyi, Paylaşmayı UNUTMAYINIZ!

PEKİ, NELER Mİ YAPTIK?

“Ayşe Uçar ile SANA SÖZÜMÜZ VAR” programımızda gerek dış gündemi gerekse iç gündemde yer alan sorunlarda, konunun uzmanlarıyla **Pazartesi** günleri **saat 21.00**’de sizlerle idik...

SANA SÖZÜMÜZ VAR

ABD’nin İran’a
Saldırısının Düşündürdükleri:

MİLLİ SAVUNMA SİSTEMİMİZİN ÖNEMİ

13 Nisan 2026
Pazartesi 21.00

AYŞE UÇAR
ADD TV Programcısı

ATILLA KEZEK
E. Koramiral

“Taylan Devrim Ercan ve Hatice Topçu ile YENİDEN ATATÜRK CUMHURİYETİ” programımızda gençliğe ve geleceğe ilişkin kapsamlı çözümlemeler **Salı** günleri **saat 21.00**'de sizlerle idi...

**YENİDEN
ATATÜRK CUMHURİYETİ**

ADD TV

**DIŞTAN KUŞATILAN
İÇTEN ÇÜRÜTÜLEN
ÜLKEMİZ...**

**28 Nisan 2026
Salı 21.00**

HATİCE TOPÇU
ADD Genel Başkan Yardımcısı

TAYLAN DEVRİM ERCAN
ADD Genel Sekreter Yardımcısı

“Hatice Topçu ile BAĞIMSIZLIĞIN SESİ” programımızda Türkiye'mizi yakından ilgilendiren sorunlara, Kemalist yaklaşımın çözümleriyle ve uzman konuklarla **Çarşamba** günleri **saat 21.00**'de sizlerle idik...

BAĞIMSIZLIĞIN SESİ

ADD TV

**“ERMENİ SOYKIRIMI” YALANININ
ÜÇ BOYUTU
(Tarihi, Hukuki, Siyasi)**

**29 Nisan 2026
Çarşamba 21.00**

HATİCE TOPÇU
ADD Genel Başkan Yardımcısı

ULUÇ GÜRKAN
E. TBMM Başkanvekili
ADD Bilim Kurulu Üyesi

Her Perşembe
Kemalist Bakış
Sizlerle...

ADD TV

BU HAFTA

TÜRKİYE
“NATO’yu Sorgulamalı”

**YENİ BÖLGESEL İTTİFAK
OLUŞTURMALIDIR!**

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT
ADD Genel Başkanı

2 Nisan 2026
21.00

“Genel Başkanımız Dr. Mustafa Hüsnü Bozkurt ile KEMALİST BAKIŞ” programımızda toplumsal gündeme ve siyasal sorunlara ilişkin, ideolojik çizgimizin ve kurumsal yaklaşımımız çerçevesinde kamuoyu ile paylaşılan görüşlerimiz **Perşembe** günleri **saat 21.00’de** sizlerle idi.

Her Perşembe
Kemalist Bakış
Sizlerle...

ADD TV

BU HAFTA

“Büyük Orta Doğu Projesi”

İRAN’DA ÇÖKTÜ!

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT
ADD Genel Başkanı

9 Nisan 2026
21.00

“M. Tefvik Kızginkaya ile ORTAK ÇÖZÜM” programımızda halkımızın yaşadığı sorunları, sosyoekonomik arka planıyla ele alan, kamucu çözüm olanaklarının değerlendiren konunun uzmanları ile **Cuma** günleri **saat 21.00**'de sizlerle idik...

ORTAK ÇÖZÜM

ADD TV

NATO'DAN KİM NE BEKLİYOR?

3 Temmuz 2026
Cuma 21.00

M. TEVFİK KIZGINKAYA
Atatürkçü Düşün Dergisi Editörü
ADD TV Programcısı

ONUR ÖYMEN
1997-2002 NATO Daimi Temsilcisi
ADD Bilim Kurulu Üyesi